

MAGYAR BANYÁSZ LAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

LÁNGBAN ÁLLNAK HÁROM ÁLLAM SZÉNMEZŐI

Nyugat Pennsylvánia szénmezői lángban állnak.

A bányák tucatjaiban — hétfőn, e sorok írásakor közel száz bányában — sztrájkolnak a bányászok és el vannak rá szánva, hogy csak szervezet keretében mennek vissza a munkába.

A bányatársaságok tehetetlenül nézik, hogy a legázott, meztelenre rongyolt, éhes bányászok fellázadtak, mert ilyesmit a történelem még nem ismert.

Szervezet nélkül, segítség nélkül, kenyér nélkül, ruha nélkül szálltak harcba a föld mélyének a megnyomorított rabszolgái és pusztán kézzel veszik fel a nagy harcot a tőkével.

Két hete még nyugalom volt a bányapléceken, két hete még volt bátorság a bányák fejvesztett uraiban, hogy újabb bérelvágásra vetemedjenek, de ez a bérelvágás volt az utolsó feszítés a türelem hurján. Erre a hur elpattant.

A bányászoknak látniuk kellett, hogy éhség és nyomor a sorsuk, ha dolgoznak, aminél rosszabb akkor sem lehet a helyzetük, ha legalább az Isten szabad levegőjén maradnak.

Kint maradtak. És úgy harapódzott a sztrájk, mint a lángtenger, amely egy hét alatt Allegheny, Fayette és Washington megyéket eltakarta.

Két szervezet köré csoportosulnak a bányászok.

A Lewis féle United Mine Workers körülbelül kilenc ezer embert tart számon a sztrájkolók közt, a National Miners Union vörös szervezete hatezer embert szedett ki a munkából.

És a java csak ezután jön. A Pittsburgh Coal Company (Mellon pénzügyminiszter bányái) és a Pittsburgh Terminal bányák még alig vannak érintve, bár egy-egy néhány bányában már ezeknél a társaságoknál sem dolgoznak.

És a nagytőke ezuttal nem tudja, mit csináljon. Sztrájk törésre a bányászok nem vetemednek, mert tudatában vannak annak, hogy ugys hiába dolgoznának, a száraz kenyert sem megkeresni.

Gunmaneket hiába vezényelnek ki ellenük, mert az éhes, rongyos és elkésereedett tömeg kellő fegyelmel picketeli a bányákat.

Allegheny megye sheriffje hiába fenyegetőzik tizezer deputy sheriffel (azt ígérte a tőkének nyilvánosan, hogy szükség esetén ennyi embert állít fegyverbe) a bányászok nem adnak rá okot, hogy meg lehessen őket támadni.

Más években, más sztrájkoknál mindig azt várták, hogy a szervezet majd kifogy a pénzből és hogy a segílyt majd megvonják.

Ma nincs pénze a szervezetnek és ma nem kapnak segílyt a bányászok.

Most hát nincs miben bizakodni. Tulvezítették a hurt, elpattant.

Az emberi kétségbeeséssel játszottak, az emberi nyomorúság koldus kenyerét adták a bányászok arcába.

A hideg rázza a bányászokat, hogy bolszevizálják a szénipart és úgy félnek a National Miners Uniontól, mint az ördög a tömjénfüsttől.

A minden hell-holok leg-sötétebb hell-hollja, a Scott Run kereste először az United Mine Workers checkweigh-

nehogy a bolszevik National kerítse a bányászokat a táborába.

Megtörtént a csoda, amit talán egy hete jeleztünk először ebben az újságban. Ahol az első rést vágta a United Mine Workers, a Scott Run-on kötötték velük legelőször a szerződést.

Nyomorult bér mellett, harminc centes alapon kapnak szerződést a bányászok. Nem baj, a szervezetet elismerték, Scott Run átközt vérmézején ma closed shopok sorakoznak egymás mellé.

És a Scott Run véres bázis konyerdejében ma a United Mine Workers checkweigh-

Legalább a harminc centeket nem lopják el a bányásztól.

Washington Countyban a szervezetet még nem akarják elismerni, de az egyik társaság már megajánlotta, hogy negyven százalékkal felemelik a bányászok munkadíját, ha lemondanak a szervezetről. Nem fognak róla lemondani a bányászok. Adjanak akármilyen fizetést, amit ne lehessen ellopni, de a szervezetet vigyázzon a bányászra.

Dramai gyorsasággal következnek az események.

A kormány nem avatkozik a dolgokba és a kormány aranyos szentjének, Mellonnak a bányáiban gázbom-

elakat adtak ki a szénkozákságnak.

A Valley Camp azzal fenyegetőzik, hogy sztrájkolással fogják, ha kell, dolgoztatni.

Hiába minden fenyegetés és hiába minden ígélet.

Az utolsó csepp kicsordult a pohárból és azt visszaönteni többé nem tudják.

A bányászok békeséget kötnek egymással, a különböző szervezetek nem fognak egymással hajba kapni. Mindegy most, hogy melyik szervezetnek az élén melyik ember van és mindegy most, hogy melyik szervezetbe írják be a bányászt, aki kimegy a munkából.

És a lelkesedés, az elkésereedés lelkesedésének a lángja tovább terjed. Nyomul előre feltartóztatatlanul, amíg minden scab vidékre át nem terjed. Tavasz újra a bányászok közt és a bányák közt.

A reménytelenség fekete éjszakájára virradat jön és a virradat pirja ott pirkad már a Scott Run-on, ahol huszonegy bánya kötött szerződést a szervezettel.

A Pittsburgh Coal kikatással fenyegeti a bányászait és a kilakoltatási parancsokat már átadták a számukra.

Hiába. Minden bokor ad olyan szállást ma a bányásznak, mint amilyent a Pittsburgh Coal ütött-kopott viskói nyújtottak és nincs már semmi a házban, amit az

eső tönkre tenne. Eladtak, megették mindent a szegény letört, éhes bányászok.

Rajta, bányászok, semmi nincs már, amit el lehet veszteni egy küzdelemben.

A megtakarított pénz rég-regen nincs már meg, a tisztességes kenyér régen hiányzott a bányász házak asztaláról.

Mit lehet nekünk veszteni, testvérek?

Hiszen a reménységet is elvesztettük az utolsó hónapokban. Legalább most azt kell újra megtalálni.

Küzdeni kell és ki kell tartani, amíg a Scott Run példáját nem követik Pennsylvánia bányái.

Ne kérdezze senki, hogy melyik juni, ne kérdezze senki, hogy ki a vezére valamelyik juninak.

Csatlakozni kell mindenütt azokhoz, akik sztrájkba hívják a bányászt és sztrájkolni kell, amíg szerződést nem kötnek a szervezettel.

Éhhalálra ítélték a bányászt, mert napi két-három dollár heti egy-két napos munka mellett nem egyéb az éhhalálnál.

Haljunk éhen az Isten napján, haljunk éhen a szabad levegőn, ha már egyszer ez a sorsunk, de ingyen ne verejtékezzünk a föld gyomrában.

Uj tavasz jön, uj tavasz van, bányászok és a sötét nyomorúság talajából a reménység virágszájai fakadnak, semmi a házban, amit az

A sztrájk eseményei

A Scott Run völgyében (Fairmont-Morgantown) huszonegy bányában a United Mine Workerst elismerték és a closed shop redszert bevezették.

A Consolidation ugyanabban a körületben magasabb fizetést ad, hogy a bányászokat a szervezeten kívül tartassa. Példáját követik a Continental és a Bethlehem Steel bányái. Ezekben a bányákban is sztrájkba hívják a bányászokat, ha a héten nem fognak megegyezni a szervezettel.

A Pittsburgh Terminal Company bányájába Montour-ra (No. 10.) a társaság többi bányájából viszik vonaton a sztrájk törőket és a sztrájkolónak kilakoltatási parancsot adtak.

A Pittsburgh Terminal gázbombákkal szerelte fel a szénkozákokat, a kiknek a hatalma állítólag június végén megszűnik.

Allegheny megye sheriffje kijelentette, hogy szükség esetén tizezer deputy fog kinevezni. Minden bányánál tíz embernek enged meg a picketelést.

A National Miners Union állítólag hatezer embert tart szervezve, akiket a mult hét folyamán emelt ki a munkából.

A United Mine Workers kilenc ezer új tagot számlál a sztrájkzónában.

A springfieldi csoport nem zavarja a Lewis csoportot és amíg Lewisék West Virginia északi részén és Pennsylvánia nyugati részén szervezik a sztrájkot és a bányászt, a springfieldiek maradványa Keeney vezetése mellett Dél West Virginiában próbál szervezni.

A Valley Camp azzal fenyegetőzik, hogy sztrájk törővel fog dolgoztatni, de eddig sztrájk törőket nem kaptak.

A szervezetek ma nem munkabér-

emelést követelnek, hanem azt, hogy a meglévő munkadíjat, (ami áprilisban érvényben volt) ne vágják le és ahol levágták, ott azt adják vissza.

És azt kívánják, hogy szerződést kössenek a szervezettel, checkweighmant állítsanak be a mázsákhoz.

A bolszevik National Miners Union nagy segítségére van a szervezésnek, mert ahol a vörös társaság eredményel dolgozik, ott a bányabárok szerződést kötnek a United Mine Workers-sal, miután félnek a vörösektől.

A pennsylvániai államkozákság rendeletet kapott a kormányzótól, hogy ne legyenek részrehajlók és a bányászokat épen úgy védelmezzék meg a fegyveres szénkozákság banditái ellen, mint a társaságok vagyonát a sztrájkolók haragja ellen.

Pennsylvánia lakossága teljesen a sztrájkolók mellett áll.

Kelet Ohioan a következő hónapra várják a szervezet és azt hiszik, hogy ott is minden telep újra be lesz a nyáron szervezve.

A hatalmas Pursglove érdekeltség állítólag megegyezik a szervezettel.

A Paisley érdekeltség egyenlőre nem akar a United Mine Workers-sal szóba állni.

Legyen minden ember elkészülve, hogy a sztrájkoló bányászokat segíteni kell majd és a legszegényebb embertől is fognak kérni egy falatnyi kenyeret.

Aki bányásznak van tíz centje, az egy centet adjon majd a segílyezésre, mert első sorban önmagunknak kell egymás segítségére törekedni.

Ha szükség lesz rá, akkor a Bányászlap gondoskodni fog róla, hogy a magyar sztrájkolók számára a külön segílyezést megszervezze.

HUSZONÖT CENT KÉT HÉTRE

Egy statement-et küldött be hozzánk egy magyar bányász.

Szivesebben küldött volna két dollárt, mert hátralékban van az előfizetésével, két dollárt azonban hetek óta nem látott ő és a családja.

Money Order helyett tehát be küldte nekünk a statementjét, a mely minden beszédnél szomorubb mondja el, hogy mi most a sorsa a bányásznak.

Nem lep meg bennünket a statement, mert jól tudjuk, hogy a bányászok tizezerei a szó szoros értelmében éheznek.

Mégis szeretnénk azt lefénképezni, hogy örökös korrajz legyen majd a könyvtárunkban arról, hogy milyen sorsa van a "tele-garázs"-elnök uralma alatt a munkásnak.

Munkástársunk azonban arra kért, hogy a nevét ne közöljük az újságban, mert akkor kilöki a munkájából és ez a sovány keresete se fog megmaradni.

Két hét alatt a statement be küldöje — aki Fairmont mellett dolgozik — negyven egész és hat tized ton szénen tudott loadolni, amiért fizetnek neki tonnánként huszonnölc centet.

Összkeresete kitett hat tizenegy dollárt és harmincöt centet.

Ebből a nyomorúságos keresetből elköltött az üzletben négy dollárt, amit természetesen levontak, fizetett kovácsmunkáért husz centet, orvosra levontak tőle egy kvódert, világításra ötven centet, tartozott két dollárral és

(Folytatás a 4-ik oldalon)

FEHÉR HOLLÓ A BANYÁK KÖZT

Ágost Lajos előfizetők aról értesít bennünket, hogy Rockefeller hirdett vállalata most földet ad használatra a bányászoknak.

És Ágost Lajos értesítése már nem volt újság előttünk.

A Colorado Fuel and Iron Company adott földet egy pár tucat bányásznak és gondoskodás történt róla, hogy azt a nagy jószívűséget alaposan felfújják az újságok.

Mi nem akarjuk a bányatársaság elhatározását és eljárását kisebbiteni és elismerjük, hogy akiket ebben a kedvezményben részesítettek, azokon tényleg segítettek.

De rajtuk kívül ezt megteszik most sokan az országban, anélkül, hogy az megoldaná a mun-

káltanság borzasztó problémáját.

Mert ha segítenek tizezer emberen az országban, hat millió még mindig éhes marad, amint hogy éhes marad a Colorado Fuel mindazon munkása, akiknek nem jut a föld-kedvezményből.

Alább közöljük Ágost Lajos le velét, amelyben azt írja, hogy mi rágalmazzuk Rockefeller társaságát.

Aki azonban a levelet figyelmesen elolvassa, az látja azt is, hogy Ágost Lajos csak tíz éve van ebben az országban.

Nem volt itt, amikor a Colorado Fuel nemcsak a bányászokat, hanem azok asszonyait és gyerekeit is halomra lövette, nem volt itt akkor, amikor pi-

(Folytatás a 8-ik oldalon)

A Nagy Nyugat Legendái

Mikor a jámbor pilgrim atyák a Pequo indiánokat kiirtották, tiszta bűn volt vele, hogy a vérengzés hiábavaló fáradság volt, mert a többi törzsek megélemlíteni nem tudták.

A védtelen Pequok ugyanis még kőszerszámokkal próbáltak védekezni, de két hónappal később az Iroquoiseknél már — löfegyver volt.

Felfegyverezte őket a fehér ember undok falánksága, a fehér ember fékezhetetlen kapzsissága, amely nem tudott megérteni akkor sem a bőrében, mikor minden itt lakó fehér négyzög-mérföldet hasíthatott ki magának.

A New England területen meg húzódó és már szántó-vető fehér emberek nem tudtak benne megnyugodni, hogy az ő vadászterületeiken nincsen sok vad, egyre a nagy tavakhoz vezető utakat keresték, ami akkor azonban már másnak volt a birtokában.

A Hudson vizét New Amsterdamban a holland kolónia uralta, a Delaware vizén, — amelyről azt hitték, hogy szintén a nagy tavakból fakad — a svéd korona terpeszkedett.

A St. Lawrence a franciák kezén volt.

Mindezekkel a nemzetségekkel jobb viszonyban voltak az indiánok, mint az angol-szásszal, mert egyik sem akarta rajta kivülrabszolgá sorsra juttatni.

És amikor a négy fehér nemzet érdekei találkoztak és civakodtak, egyik a másikat elgyekezett az indiánt felfegyverezni, hogy annál erősebb szövetség nyerjen benne.

A felfegyverzett Iroquois aztán véglegesen kiverte a puritán és pilgrim ösökből azt az álmot, hogy rabszolgákat csináljon a rézbőrű indiánból.

Hanem megnyugodni nem tudtak.

Egy világ állt a rendelkezésükre, amelynek a határait nem ismerték, de hivat, vonták őket a nagy ismeretlen és egyre beljebb furakodtak nyugatnak.

Mikor a Beneral Court of Massachusetts 1657-ben megalkította Springfieldet, Peter Stuyvesant, a holland korona-birtok kormányzója még tiltakozott ellen a terjeszkedés ellen, amely a holland gyarmat határait túl hágott.

De ez a csekélység nem akadályozta meg a "Council of New England"-ot, hogy 1659-ben határozatban a birtokába ne

vegye "az Iroquois tavakat", a hon lett a Huron és az Erie vizek, melyekről nem is tudták, hogy hol vannak.

Nem volt fogalmuk róla, franciák, akiknek váraik voltak, hogy hogyan hatolhatnának be a nagy tavakhoz, azt sem tudták, hogy a nagy tavak merre vannak és hogy hány tó van, mindenestre elhatározták, hogy az az övéké.

És kétszázötven évig ez volt az észak-amerikai kontinens története.

Soha nem törődött a pioneer, hogy egy darab föld esetleg még az indiáné, nem azzal, hogy arra valamelyik európai hatalom tart még számot, ha megértették neki az a határ, egyszerűen sietett rajta a lábát megvetni. Sőt, amint látuk, nem habozott olyasminek a birtokbavételétől sem, aminek a mibenlétét és hollétét nem ismerte.

A sors és a winchester gyújtó akarták, hogy az idő az angol-szásszokat igazolja, 1664-ben a holland East Crange helyén már az angol kézen levő Albany vár volt (a mai Albany, N. Y.) és bár a hatvanhatban kitört angol-francia háború alatt sokat szenvedtek az egyre mélyebbé törő franciáktól, nem volt többé hatalom, amely őket az utjukban megállítsa.

A háborúk következtében a börtörkedelem egyre jobban fellendült, több, egyre több történet Európából az amerikai gyarmatból és a vadászok, a pioneerok feltartóztatatlanságát törtétek előre.

Hiába kötötték békét a franciákkal, hiába szabták meg, hogy melyiknek meddig terjed a hatalma, 1685-ben Roseboom híres expedíciója már ott hajókázott a Huron vizén és vígan kereskedett az Ottava és Huron indiánnal.

Ezt ugyan az angol-francia megállapodás megtiltotta, de a panaszkodó francia kormányzóknak az amerikaiak gögösen azt felelték, hogy a diplomáciai szerződést elbontotta az indiánok izlése.

Akik jobban szerették az angol rumot, mint a francia brandy, akik tehát szívesebben kereskedtek akkoriban az angolokkal.

Mitsem használt, hogy a franciák katonákat hoztak az Ovilágból, mitsem használt, hogy erős büntető expedíciókat küldtek be New York államba, amelyek egyike Schenectadyt is felégette.

Az angol-szász csakhamar ott

PROSPERITÁST ÉS JÓLÉTET TALÁLHAT

egy farmon, ha hajlandó a berrabszolgaságból menekülni. Akármilyen éghajlatot keres, akárminek a termelésével kíván foglalkozni, megtalálhatja azt a mi vonalaink mentén. Wisconsin tejgazdaságai, Iowa nagyszerű farmjai, Minnesota kitűnő földjei, a Dakoták buzatermő vidékei, Montana répa-földjei vonulnak el vasutunk mellett, amit felváltanak a Csendes tengerhez közelebb eső államokban a nagyszerű irrigált földek, a gyümölcsstermelő meleg éghajlatok és Washington remek kertfarmjai. Magyarok különösen a Dakotákban telepednek, amelynek éghajlata megfelel Magyarországnak, amelynek terményei is megfelelnek azoknak a terményeknek, amikkel a magyarok az Óházában foglalkoztak. Nagy számban vannak gazdag és jómódu magyar farmerek úgy a Dakotákban, mint a többi államokban a vonalaink mentén.

Tessék magyarul írni magyar könyvekért erre a címre:

R. W. REYNOLDS, COMMISSIONER

816 UNION STATION

CHICAGO, ILL

MÉLTÁNYOS OVER-TIME

Az időn túli munkáról mindenkinek más-más véleménye van. Rendes viszonyok közt a munkások tulidót nem szívesen dolgoznak.

És ha dolgoznak, akkor azért magasabb munkadíjat követelnek.

Jelenleg valószínűleg a legtöbb munkás szíves örömmel dolgozna over-time-ot a közönséges munkabéért, viszont hát most a rendes időre sem jut munka.

A kapitalisták valószínűleg örömmel veszik tudomásul, hogy vannak olyan foglalkozások és olyan emberek is, akik az esti munkáért magasabb árat nem kérnek, sőt annyit sem számítanak azért, mint a rendes időben töltött munkáért.

Charles L. Craig ügyvédet bízta meg New York városa, hogy a földalatti vasúttársaság elleni perben képviselje a várost.

Ugy látszik azonban, hogy a város nem mindenivel szemben gavaláll, mert az ügyvédi számlát nem akarják fizetni.

Sokallják.

És mert megegyezni nem tudtak, perre került a dolog és a bírószakértők kihallgatását rendelte el, akik a tisztességes munkadíjat megszabják.

A szakértők persze nem egyeztek meg egymással és ahányan voltak, annyiféle összeget állapítottak meg egy tisztességes munkadíjnak.

Az egyik szakértő négyezer-nyolcvenc dolláron felüli összeget, a másik háromszázötven dolláron felüli összeget, a harmadik háromszázötven ezer dollárt tartott egy tisztességes munkadíjnak.

A legkisebb összeg 350,000 dollár lévén, a bíró arra kérte a szakértőt, hogy részletezze az összeget és szabja meg, hogy mennyi esik ezért egy-egy napi munkára.

A szakértő így számolt el a bírónak: Mr. Craig megérdemelt egy napra ezer dollárt, ha az egész napját a város peres ügyével tölti.

Ha időközben mára is jut alkalma, ha mondjuk ráér napközben egy pár levelet más ügyben is diktálni, vagy egy párszor más dologban is telefonálni, akkor

arra a napra "csak" hétszázötven dollárra tarthat igényt Mr. Craig a várostól.

De a legméltányosabb az éjjeli munkával volt a szakértő. Kijelentette, hogy bár más foglalkozási ágakban over-time-ért magasabb árat fizetnek, ő az esti munkát is csak a nappali rate mellett szabja meg és minden munkában töltött estéért öt-száz dollárt ítél meg az ügyvédnek.

Akik ezeket a sorokat olvasnak, azok valószínűleg nem keresnek meg egy-egy esteli munkájukat öt-száz dollárt. (Hacsak valami előkelőbb gangster nem akad az olvasók közt.)

Viszont azoknak vigasztalást szolgálhat, hogy az ő nappali munkájukat sem értékeli ez a társadalom egyezer dollárra. ha mindjárt nem is telefonálnának aznap másfajta ügyekért.

A bíró a háromszázötven ezer dollárt megítélte.

És talán a társadalom mai beállása szerint illetékes és jogos Mr. Craig a napi ezer dollárra, sőt ha este is dolgozik egy-egy ügyön, akkor a napi másfélezer dollárra.

Ha azonban ez így van, akkor igazán itt van az ideje, hogy a társadalom jelenlegi beállása megszűnjék.

Mert lehet vitatkozni arról, hogy mennyit termel a közműves és hogy többet ér az ügyvéd munkája, mint a szénbányászé, ámbár én hirtelen azt sem tudnám alárni.

De vannak például orvosok, akik életeket mentenek meg, a kik a legértékesebb munkát végzik, akik sok esetben pénzben meg nem szabható szolgáltatást végeznek az emberiségnek.

És akik sem naponta, sem hetente, sem havonta ezer dollárt nem keresnek.

Vannak tudósok, akik az emberiséget örök hála kötelezőnek, ha az emberiség hála lenne.

Bourbank olyan krumplival ajándékozta meg az emberiséget, amely minden aker természet megduplázza.

Cadiz olyan búzát fejlesztett, amely a canadai prairiek hidegségét elbirja.

De ezek egyike sem keresett ezer dollárt naponta.

És semmiféle szakértő nem ítélte az esti munkájukat öt-száz dollárra.

Mert a jelenlegi társadalmi rend nem aszerint fizet, hogy ki mennyi szolgálatot tud nyújtani a társadalomnak, hanem hogy ki mennyit tud a szolgálatait ki-rabolni.

A tanító csak havi egyszáz dollárt képes kikunyorálni, neki tehát csak ennyit adnak.

Vannak a déli államokban papok, akik legfeljebb évi hatszáz dollárt kapnak.

Pedig vagy semmit, vagy sokkal többet ér a munkájuk.

A legnehezebb munkát végző szénbányászok nem kapnak inapnapság csak három-négy dollárt, mert többet nem tudnak kior-szakolni a társadalom kasszájából.

Akik a papirokat akasztják a falakra, azok tizenkét tizenöt dollárokat keresnek, mert szervezetségüknek fogva ennyit tudnak a társadalomtól kicsikarni.

Mr. Craig és a többi korporáció ügyvédek egyszerűen képesek rá, hogy az ezer dolláros napszámot a társadalomtól kirabolják, nekik tehát annyit kell a szolgálataikért fizetnünk.

Én nem hiszek a kommunizmusban és nem hiszek abban, hogy egyforma munkadíjakat érdemlünk.

(Mert én például többet fizetnék a föld alatt az életét kockáztató bányásznak, mint annak, aki a szobák falát papirozza.)

De hiszek abban, hogy a termelt javak igazságtalanul és egyenlőtlenül vannak elosztva és hogy minden eszköz jogosult rá, hogy a nagy különbségek eltörlésére törekedjünk.

Aki nem bírja megérteni, hogy

Oroszország népe miért vetette magát a vörös árba, az gondolkozzék el egy kicsit, hogy mennyire tartja jogosnak és indokoltnak a Mr. Craig másfélezer dolláros napszámját, amikor a bányász Kelet Ohioiban két dollárért dolgozik naponta és ráadásul az életét is elveszi a vásárra.

Az Állam Segíti So. Dakotában A Farmert

igyekszik minden módon minden munkájában, minden

AZ ÁLLAM HIVJA ÖNT IS

South Dakotába és felajánlja Önnek is mindazt a szolgálatot, amit a saját farmerjainak nyújt

KITÜNŐ FÖLDET vehet olesó árban

KEDVEZŐ LEFIZETÉSRE és ha igyekszik itt

BOLDOG OTTHONT alapíthat öregeségére. Minden megterem, ami megterem az ön szülőföldjén és földünk olyan gazdag, hogy mitrágát nálunk nem ismernek. Mivel másol South Dakotát, mert hasonló lehetőségeket másol nem talál.

NE FELEJTSE EL, Az állam minisztere hivatalosan hívja Önt South Dakotába

Irjon ingyen magyar könyvecskéért erre a címre:

Frank D. Kriebs

Állami földmívelési miniszter PIERRE, S. D.

MINDENFÉLE

NYOMTATVÁNYT

MEGHÍVÓKAT, BÁLI LE- LÉPŐ JEGYEKET, ALAP- SZABÁLY--KÖNYVEKET, LEVÉLPAPÍRT, BORITÉ- KOT ÉS MINDENFÉLE EGYLETI ÉS ÜZLETI NYOMTATVÁNYT LEG- IZLÉSESEBB KIVITEL- BEN, A LEGGYORSAB- BAN ÉS LEGJUTÁNYO- SABB ÁRON KÉSZÍT A

MAGYAR Bányászlap NYOMDAJA

(Folytatjuk)

Ó H A Z A I M E S É K

Szerencse lovag

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

Roppant lelkére vette tisztét, mely ideig-óráig fedelelt s kenyeret adott neki. És veleszületett valamilyen nőies lágyság, hogy nem nyult keményen a szenvedőhöz. Alig volt néhány óráig Gerencsér mellett, a beteg eszméltre tért. Az asszonyok Tapodinak tulajdonították, hogy megfordult a betegség, mert nicsak ápolta, hanem buzgón imádkozott is mellette.

Másnap jött az orvos, megvizsgálta a beteget, kiküldte az asszonyokat s utasításával a betegápolót látta el, — ami annak tekintélyét ismét emelte.

— Az, hogy a beteg eszméltre tért, csak annyit jelent, hogy agy agyarázkódást még kiheverhetné. Hanem a gerincszérülések halálosak. Nincs kizárva a közeli vég, de az is lehetséges, hogy hónapokig húzza. Így és így járjon le, ha kinjainyok. Injekció, borogatás, stb...

Tapodi oly figyelemmel hallgatta, oly tiszteletteljesen viselkedett, hogy az orvos elmenőben azt mondta Idusnak: "Igen megnyugtató, hogy olyan értelmes ember van a beteggel. Megbízhatnak benne."

Gerencsér, mikor eszméltre tért, csodálkozva nézett Tapodira s Idust követelte. Akkor Tapodi a szoba leghomályosabb sarkában lapult meg. De mihelyt a betegnek szüksége volt valamire, már hozta is nesztelenül. Gerencsér is gyorsan megkedvelte, kivált később, mikor már kedve volt beszélgetni.

Tudjuk, hogy Tapodi bőbeszédű volt s értett a mások mulattatásához. Ahhoz is, hogy a beteget kinjai közt is bizakodó hangulaban tartsa, ami félgógyulás. Bármiről esett szó, roppant ügyesen tudta beleszőni azt a pár szót: "Majd, ha fölkel Gerencsér ur". Így a kinlódó nem tépelődött azon, hogy hátha fel se kél többet? Állapota javult is, annyira, hogy néha még kártyázott is hü ápolójával, csak sajnos, a javulásra mindig visszaesés következett. Az éjszakai különösen rosszak voltak, nem tudott aludni — olyankor szeretett legjobban beszélgetni. Csak Tapodi val, mert felesége, anyjával a szomszéd szobában aludt s őt sajnálta volna háborgatni. Annyiban talán rab korában is jobb dolga volt Jósának, hogy nem riasztották fel minden pillanatban álmából. De ha szenvedett is, mindig éber, mindig figyelmes volt. Ezt Gerencsér nagyba vette s egy éjszaka azt mondta neki:

— Magát én akkor se engedem el, ha már nem kell betegápoló.

— Nem sokáig lesz már rám szüksége, Gerencsér ur s akkor elbucszunk egymástól.

— Nem, ha mondom! Ne ellenkezzék velem... nálunk marad családtagnak. Én nem vagyok hálátlan ember.

Gerencsér bizonyára azért is derék embernek tartotta Jósát, mert bármennyire figyelte is, annyit se vett észre, hogy Idusra akár lopva is vetett volna egy pillantást. Vele szemben szűkszavú is volt. Ha férje mellett tartózkodott, engedelmet kért rá, hogy kissé kimehessen a levegőre.

Bármennyire nyűtte az éjszakai Jósát, a rendes kosztolás mégis meglátszott rajta. Beesett órái megteltek, szemébe viszatért a ragyogás, mozdulataiba a ruganyosság. Ez nem kerülte ki a két asszony figyelmét.

— Takaros ember ez a Tapodi! — mondta Konczné Idusnak.

Idus neheztelt.

— Édesanyám az olyat is meglátja nagy keserőségünkben!

— Hát édes lányom, szemem most is van. Szómmal nem vétkeztem.

Idus más véleményen volt. Már akkor sejtette, hogy özvegyiség fenyegeti s hallani se akart arról, hogy takaros emberek is vannak a világon, ha ő sírba teszi az urát.

Marika gyakran meglátogatta barátját s ilyenkor örömmel hallotta, hogy Jóska mennyire megbecsüli magát. Idust vidámitgatta kedves jóllékién, de otthon szomoruan mondta az unának:

— Szegény Gerencsér, nem sokáig húzza már.

Ez volt az orvos véleménye is. De Gerencsér szívós szervezete sokkal tovább küzdött a megsemmisülés ellen, mint gondolták. Teljes nyolc hónapig. Néha hetekig is üldögélt karosszékeiben s hitt lábadozásában. De mivel újra és újra ágyának esett, tisztába jött állapotával, amit így fejezett ki:

— Belőlem nem lesz több ember!

— És attól kezdve már csak felesége jövője foglalkoztatta, mert szerette őt nagyon. Végrendelkezni kívánt s óhaját teljesítették. Lénárd volt az egyik tanuja, midőn a megjelent hivatalos személyek előtt kinyilatkoztatta végső akaratát. Feleségét, anyósát s Tapodit kiküldte a szobából.

— Mi lesz velünk? — siránkozott az öregasszony. — Üres kézzel jöttünk s lehet, hogy úgy is megyünk el. Mért nem vetted körül? Hátha a rokonságára hagy mindent s téged kismemiz?

Idus lehajtott fejt.

— Én már sírni se tudok, gondolkozni se. Fáj, hogy engem avat bele szándékaiba.

— Ki az az ember? Nagyon előkelő ur lehet.

— És mikor hallották, hogy csak az elhunyt betegápolója volt, igen elcsodálkoztak.

— Olyan magartatása van, mint egy óhazai grófnak.

Tetszett a nőknek, határozottan tetszett. Tapodi nem vette észre. Arra összpontosította figyelmét, hogy semmi se zavarja a gyászpompá méltóságát. Jött, ment, intézkedett. És olykor felzokogott. Igen! Őszintén fájlalta annak az embernek halálát, kinek szerencsétlensége volt az az hi, melyen Isten őt visszavezette a tisztességes emberek társadalmába, kinek beteggya mellett kopogtatott

olvasásakor. Anyja meggazította gyászfátyolát, hogy szépen álljon s hivta Jósát.

— Jöjjön velünk, Tapodi ur, szükségünk lehet magára. Idus roppant gyenge.

Arra, amit hallottak, egyikőjük sem volt elkészülve. A végrendelet a következőket tartalmazta:

"Mindennemű ingó és ingatlan vagyonomat szeretett feleségemre hagyom, akit arra kérek, hogy egy esztendő letelte után menjen férjhez Tapodihoz. Mert ahoz igen fiatal, hogy özvegy maradjon s megjárhatna olyan emberrel, aki elherdálna, amit én szerettem. Tapodit kiismertük, olyan tisztességes jámbor ember, akinek semmiféle káros szenvedé-

nézett, várta, hogy szól valamit. De ő csak a kormánykerékre ügyelt. Megebédelték, akkor váltottak is néhány szót, de csak a boldogultról.

Délután látogató érkezett: Marika. Félrevonultak Idussal bizalmas beszélgetésre.

Marika érdeklődött: — Mit határozta, Idus? Vagy még magad se tudod? Gondolkozol?

Idus könnyei peregtek. — Én — én hajlandó vagyok teljesíteni az én jó uram végső akaratát. De... de Tapodi, nem tudom, mint vélekedik. Egy szót se szólt még.

— Tisztességes ember. Várja az alkalmas időt, amikor nem háborgatja fájdalmadat. Ma elviszem hozzá, aztán majd kioktatom.

Idus barátjához simult. — Finom ember és nagyon tisztességes. Csak... mintha fából lenne.

— Ne hidd te azt... csak nem mert körülötte legyeskedni idáig. Az uradat ki-mélte.

— Tapodi! — kiáltott be Marika Jóska ablakán — hol van? Ma nálunk vacsorázik. Jöjjön!

Jóska örömmel fogadta a meghívást, bár sejtette, hogy Lénárdék sarokba fogják szorítani. Úgy is volt. Lénárd mosolyogva fogott vele kezét.

— Fej, vagy írás? Szép asszony — vagy ötszáz dollár?

— Eredj már, eredj... — korholta Marika. — Hogy lehet már ilyen kérdező? Kívánj neki szerencsét a szép asszonyhoz, meg a szép farmhoz.

— Korai lenne. Kettőn áll a vásár... — védekezett Jóska.

— Csak magán áll! Idus hajlandó — jelentette ki Marika diadalmasan. — És remélem, most már tudja, mi a kötelessége?

— Igen, tudom. Csak nehéz teljesíteni. Az lenne a kötelességem, hogy titokban, bucsu nélkül távozzam a Gerencsér farmról. Csakhogy... nagyon kellene az az ötszáz dollár. Egy kis férfiruha-üzletet nyithatnék valahol. Az a kitanult szakmám.

Marika összecsapta kezét. — Ilyeneket forgat az eszében?! Hát mi kivetni valót talál Iduson?

— Rajta? Semmit. Szép is... jó is. Csakhogy tisztességes embernek tart, pedig nem vagyok az. Sokat vétkeztem az Óházában, de meg is bántam. És azt az asszonyt, akibe szerelmes vagyok, akit elvennék egy szál szoknyában is, rá nem szedem.

— Szerelmes belé! — ujjongott Marika. — Akkor rendben van minden.

— Jaj, dehogyan van! Bűnbánó ember vagyok, nincs erőm, hogy Idus él álljak, mondván: "Szépséges virágszál, nem vagyok rád érdemes, mert gazember vagyok. Csaltam, sikkasztottam." Azért szeretnék tiktokban távozni. És mégse szeretnék az ötszáz dollár nélkül. Mert pénz nélkül hamarosan visszajutnék oda, ahonnan Marika megváltott. Én ugyan rászolgáltam, hogy az országoton pusztuljak el, de akkor senki se téríti meg az átokszállási bérlők kárát. Ha pedig valamire foghatok, amit szerzek, nem lesz az enyém, hanem törlesztem, amivel édesanyámnak, meg a rászedett embereknek tartozom. Hát azért nem fogadhatom el a jómódot egy asszony után, mert ha megtenném, akkor még mindig a haszontalan, képmutató, ingyenelő Jóska lennék. Pedig a beteg ember mellett átvirrasztott éjszakákon magamba szálltam s nemcsak játszani akartam a tisztességes embert, hanem az is akarok lenni. Hiába venném el Idust: nem lehet ott jó élet, ahol az asszony nem becsülheti az urát.

Lénárd nem szólt semmit, mert magában igazat adott Buborinak. Marika kissé hamiskásan, kissé megvetően félrehuzta száját.

— Férj-éjszárás! Már látom, az esztét is ugy elrugja magától, mint valamikor a labdát, hogy szaladhattam utána, míg visszahoztam. Hallja, ha az asszonyok csak a tisztességes férfiakat szeretnék, nagyon megjárának az emberek. De nem úgy van. Egy asszony mindig megbocsátja, ami elmúlt. Sőt büszkeségét leli abban, ha ő térít jó utra egy veszendő lelket, kivált ha az a lélek takaros testben tanyázik. Idusnak legkisebb gondja is nagyobb lesz, minthogy magától számonkérje az óhazai csinyjeit. De ha azt hiszi, hogy azért oldott keréket, mert nem kell magának, azaz úgy megsérti, hogy nem heveri ki egész életében se.

(Folytatása következik.)

Gondoljon az Ádám csutkájára!!*

Ne Ingerelje a Torkát Durva Izgató Szerekkel "Nyuljon inkább egy LUCKY-ért"

Tegye rá az ujját az Ádám csutkája. Ön a valóságban a gégefőjét érinti. Ez az ön hangszekrénye — ebben vannak a hangszálai.

A torka kedvéért ne felejtse el, hogy 20,679 amerikai orvos jelentette ki, hogy a LUCKY kevésbé izgat mint más cigaretták.

Az egyik orvos ezeket írja:

"Néhány évig magam is Lucky Strike — ot szivtam és azt találtam, hogy ezek kevésbé izgatják a torkomat mint más cigaretták."

Egy másik orvos meg így ír:

"Kérdésesen felül áll, hogy a Lucky Strike kevésbé izgatja a torkomat mint bármilyen más cigaretta, amit szivok."

A "PÖRKÖLÉS" ("TOASTING") kiüz bizonyos durva izgató szereket, melyek minden nyers dohányban benne vannak. Ez védi meg a torkát — ingerlés ellen — köhögés ellen. Védje meg értékes hangját.

"It's toasted"

Beleértve az Ultra Violet sugár használatát is
A napfény enyhít — A meleg tisztít

Ez védi meg a torkát — ingerlés ellen — köhögés ellen

nem ezt érdemeltem. De azért nem keseríthetem meg utolsó napjait, hiszen jó volt hozzám.

Két nappal végrendelezése után Gerencsér elvesztette eszméletét és nem is tért többé magához. Tapodi karjaiban adta ki lelkét. Özvegyének még a temetés előtt annyit mondott Lénárd:

— Legyen nyugodt, Idus, az anyagiak felől. A megboldogult minden tekintetben gondoskodott magáról.

Tapodi levetette fehér köpenyét s fekete ruhába öltözött. A temetésen megjelent nők közül sokan megkérdezték:

szívén az őszinte bűnbánat. Ha sóhajtott, ha nyögött, ha valamit kívánt a beteg, arra gondolt, hogy talán édesanyja is sóhaj, egyetlen fia után kívánczik végső óráján... s az a rossz fiu olyan messze van!

Nem irom le szegény Gerencsér temetését, hiszen mindegy, akármilyen a gyászpompá, hangosabb, vagy csendesebb a sírás, több vagy kevesebb a koszorú, végül mindig magában marad egy frissen hantolt sír, — s az élők visszatérnek, hogy folytassák napjaikat nélküle.

Idus néhány napig alig állt a lábán, de azért meg kellett jelennie a végrendelet fel-

lye nincs. Meghagyom neki, hogy úgy viselje gondját Iduskámnak, mint jó kertész legfeljebb virágjának.

Ha azonban akár feleségem, akár Tapodi vonakodnának egymással házasságra lépni, úgy hagyatékomból ötszáz dollár készpénz legyen Tapodiné."

Idus arcát gyászfátyol takarta, senki nem láthatta, hogy sápad-e, pirul-e? Tapodinak mind a két füle lángolt. Görnyedten állt, mintha mázsányi sulyal nehezedné rá a hagyakozó nagy jósa s a bizodalma.

Midőn ismét autóbá ültek, némán tették meg az utat hazáig. Konczné egyre Tapodira

Csóvát dobnak a magyar egyletek békéjébe?

TÖBB KERESZTYÉNI TÜRELMEKET KÉRÜNK A LELKÉSZ URAK RÉSZÉRŐL

Jeleztem már ebben az újságban, hogy a Református Egyesület lelkes tagjai (és azok a lelkesek, akik nem tartották eddig érdemesnek és szükségesnek, hogy tagjai legyenek az Egyesületnek) kampányt vezetnek az egyletek egyesítése ellen.

Ez a kampány részben a Reformátusok Lapja hasábjain folyik, részben utaznak egy néhányan, hogy egyházi gyülekezetben EZT az ígét hirdethessék, amint az annak idején egy-két lelkes megígérte.

Joga van a Református Egyesület minden tagjának, hogy a saját egyleténél a szempontjából az egyesülés mellett, vagy ellen nyilatkozzék.

Joga van hozzá nemcsak minden református lelkesnek, de minden jóakaratu magyar embernek, hogy ehhez a súlyosan fontos kérdéshez hozzájáruljon, mert olyan nagy horderejű dolgról van szó, amihez talán még az egyleteken kívül álló magyaroknak is közük van.

De amikor ez az újság nemcsak elismeri mindenkinek azt a jogát, hogy az egyesülés mellett vagy ellen nyilatkozzék és agitatáljon, hanem állandóan nyitva tartja hasábjait azoknak a számárá is, akik a mi meggyőződésünk ellenében, az egyesülés ellen vannak, tisztelettel arra kérem mindenkit, hogy tartsa be a józanság és a jó izlés határait a vita hevében.

A református lelkesek egy töredékének az álláspontja e sorok íróját nem lepte meg, mert hiszen régebben fenyegetődtek, hogy a szószéket fogják felhasználni az egyesülés megakadályozására. Tekintet nélkül arra, hogy előnyös- vagy hátrányos-e az a tagok számára.

Az ember ugyan elgondolkozhathatna felette, hogy a lelkesurak miért nem tartották olyan feltétlenül szükségesnek a multiból, hogy az Egyesület ERDEKÉBEN használják fel a szószéket, de a papoknak a templomokban elmondott prédikációival nem igen lehet vitatkozni.

Arról is lehetne beszélni, hogy ha olyan nagyon kedves és fontos a református lelkes uraknak a Református Egyesület függetlensége, miért nem tartották szükségesnek a 116 református pap közül 73, hogy az egyesületnek tagja legyen és az egyesületben levő 43 lelkes miért nem tartotta fontosnak, hogy ezt a 73-at megnyerjék?

Hogy miért ily későn, "levelek hullásán", daru távozásán..." lett egyszerre olyan erősen fontos közös egyházi kincs a Református Egyesület, amelynek a függetlenségét most szószékéről kívánják megővni, de amelynek az érdekében a szószékekről olyan kevés beszéd hangzott el régebben.

Mert azt csak nem merik állítani a református lelkesek, hogy valami erősen dolgoztak az Egyesület érdekében?

Mikor 116 közül csak 43 van a testületben, mikor a legvirágzóbb református egyházak mellett gyakran a legszűkebb egyesületi osztály van, akkor csak nem mernek a placra állni és nyilvánosan vitálni, hogy a kötelességeiket az Egyesülettel megtehették? (Első sorban a KÖTELESSÉGÉT az Egyesülettel szemben egy olyan református magyar pap sem, aki annak nem tagja.)

Ha a kötelességeiket elmulasztották megtenni (vagy mondhatjuk azt, hogy nem mulasztották el?) akkor miéért címen követelnek most jogokat arra, hogy az egyesülést meggátolják — ha esetleg az a tagság érdeke és kívánsága?

Ismétlem azonban, mindenkinek joga van a meggyőződéséhez és ha a református lelkes urak hibáztatják a tagságnak, hogy a számukra előnyösebb a függetlenség, senki azért velük nem fog perbe szállni.

Ha azt bizonyítják be, hogy református egyházi szempontból szükséges a Református Egyesület függetlensége, még akkor is, ha azt a tagság érdekei bírálnak, valószínűleg szintén megmarad a függetlenség. (De akkor nemcsak súlyos, de büns mulasztást ismernék be a papság részéről, amely az olyan nagyon fontos egyházi tényezőt olyan kis mértékben támogatta idáig.)

Arra kell azonban a békeszerető embereknél kéri az igen tisztelt lelkes urakat, hogy az agitációban legyenek szívesek tárgyalgassanak maradt és különösen arra, hogy a gyűlölet csóvját ne dobják be a magyar egyletek életébe.

Borsos István morgantowni lelkesnek minden jussa meg van, hogy az egylet ügyébe bele szóljon.

Több joga van erre, mint akármelyik tíz más lelkesnek és egész biztosan több joga van erre, mint az egyleten kívül maradt 73 igen tisztelt református lelkesnek.

Mert Nt. Borsos István egy fél emberöltőn keresztül szüntelenül dolgozó munkása volt a Református Egyesületnek.

Nemcsak joga, legalis és morális joga van rá, hogy az egyesülés mellett vagy ellen nyilatkozzék, hanem a véleménye számot tarthat minden meghallgatásra és tiszteletre; ha azzal nem ront neki a többi magyar egyletnek.

Borsos István cikket írt egy pár magyar újságba az egyesülés ellen és sajnálattal kell megállapítanom, hogy ez a cikk lehetett egy hűségesebb egyleti tag aggodó jakkiáltása, de ugyanakkor a gyűlölet csóvját is bele akarta dojni az egyesülés kérdésébe. Amire pedig igazán nincsen szükség!

Borsos Istvánnak is, más egyleti tagnak is joga van az egyesülés ellen agitatálni és megállapítani, hogy a saját egyletére nézve előnyös-e, ha egyesülnek.

Joga van a saját egyletének az ügyeit részletesen tárgyalni és joga van arra is, hogy az egyesülés alkalmával a többi egylet pénzügyi helyzetét vizsgálja.

(Ezt a jogot annyira elismeri e sorok írója, hogy évi kimutatások alkalmával minden egylet pénzügyeit bírálát tárgyavá szokta maga is tenni az újságokban.)

De nincs joga sem Borsos Istvánnak, sem másnak, hogy akár a saját egyletét, akár a másik egyletet rosszhiszeműséggel vádolja, vagy egyébként bántani igyekezzék.

Ezt írta többek közt Borsos István:

"Mindig riválisunk, kerékkötők volt, tisztesség-telen versenyével az egyesülést sürgető két egylet, most viselve a multja bünei következményeit..."

Első sorban sajnálattal szögeztem le, hogy egyik "egylet" sem sürgeti a csatlakozást, mint egy-let.

Minden magyar egyletben vannak emberek, akik az egyesülésben az erők hatványozását látják és akik az egyesülés érdekében évtizedek óta dolgoznak.

Lehet, hogy ezek az emberek tévednek, lehet, hogy nekik van

igazságuk. E sorok írója és ez az újság fanatikusan hiszik, hogy nekik van igazságuk.

De semmiféle rosszhiszeműség nincs bennük, kár hát azt ilyen irásokkal nekik imputálni.

Borsos Istvánnak azt a meggyőződését pedig, hogy "mindig riválisunk, mindig kerékkötők voltak tisztesség-telen versenyével stb." a legnagyobb határozottsággal visszautasítom.

Ugy is visszautasítom, mint békeszerető magyar ember, úgy is, mint a magyar sajtó egy olyan tagja, aki szintén igyekezett egy-két téglát rakni a magyar egyletek építményeibe és úgy is, mint a Verhovay Segély Egylet és a Magyar Segélyező Szövetség (Bridgeporti Szövetség) tagja.

És amikor az agitációban tevékeny részt vevő magyar lelkes urakat a legnagyobb tisztelettel arra kérem, hogy hasonló megállapításoktól, illetőleg rágalmtól legyenek szívesek tartózkodni, egyszerűen arra kérem a Verhovay Segély Egylet és a Bridgeporti Szövetség tagjait, hogy ezeket a lehetetlen rágalmokat ne a Református Egyesület tagságának a rovására írják, hanem csupán azokat terheljék meg vele, akik megköcsiztatnak ilyen lehetetlen állításat.

Lehet az egyleteknek egyesülni és lehet nem egyesülni.

Hasznuk lesz, ha egyesülnek és a Református Egyesületnek akkor is haszna lesz az eddigi kíséreltetből, ha megmarad függetlennek.

Mert úgy látszik, hogy az egyesülés kérdésének a vitájában a református lelkesi kar az Egyesületet felfedezte és most állítólag felfedezték azt is, hogy az Egyesület milyen végtelen fontossággal bír a református hitéletben.

(Nem szabad a lelkes uraknak zokon venni, ha azt írrom, hogy MOST fedezték mindezt fel, mert ugye nem tehetem fel egy pillanatra sem a református papságról, hogy ha a dolog fontosságának eddigi is tudatában lettek volna, nem tartotta volna érdemesnek a nagy többség még azt sem, hogy tagja legyen a testületnek. Ugye, ezt nem teheti fel az ember, aki hisz a papság abszolút jöhiszeműségében és költésességtudásában?)

Ha tehát a Református Egyesületnél és azon keresztül az egyesülést a lelkesek — fontos okokból — elgáncsolják, akkor most már kötelességeiket megismerve, azonnal hozzá látnak majd, hogy jóvá tegyék, a mit eddig olyan súlyosan elmulasztottak.

Bizonyára egy szálig belépnek majd az Egyesületbe, bizonyára épen olyan vehemens erővel agitatálnak majd annak érdekében, mint amilyen vehemensíával most az egyesülés útjába vetik magukat.

Ha ez így történne, ha a református papság legalább ezután teljesítené az Egyesülettel szemben azt a kötelességét, amit eddig elmulasztott, akkor az Egyesületnek óriási haszna lenne az egyesülés tárgyalásából, ha az létre nem is jönne.

Még Borsos Istvánnak is be kell látnia, hogy ez így van, hogy az egyesülés ötlete, hogy az egyesülésre törekvő egyletek ilyen módon is nagy mértékben használnak a Református Egyesületnek (mert én a lelkes urak munkájában NAGY erőst és hasznót látok), kár tehát a tárgyalásokat gyűlöletbe fullasztani, kár a gyűlölet csóvját az egyletek közé hajigálni.

Tessék az egyesülést ellenző lelkes uraknak sajtójában és szószékéről magyarázni, hogy miért nem előnyös az egyesülés az Egyesület tagságának, vagy miért nem bírná azt el esetleg a református hitélet és tisztelettel fogják őket meghallgatni.

Bár természetesen az egyesülés munkái és pártolói szintén nem fognak némák maradni.

De mindannyian tartózkodjunk talán attól, hogy akárkit, vagy

akármelyik egyletet rosszhiszeműséggel, vagy "tisztesség-telen versennyel" vádoljunk, mert ilyesmivel csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

A NAGY EGYLETEK EGYESÍTÉSÉHEZ

Válasz Borsos István cikkére.

Tudom én, hogy az egyleti tagságnak meg van a joga, hogy beleszóljon egylet vezetésébe. Vannak is tagok, akik jóindulattal élnek ezen jogukkal és jóakarattal szólnak hozzá az ügyekhez, mikor azzal hasznára lehetnek egyletüknek.

Am vannak tagok, akik csak ilyenkor, a konvenciók előtt kezdenek el bőlcelkedni és adják le le — szerintük — legbölcsebb véleményüket. Mások hallgatnak s mikor tenni kellene valamit, akkor nem találhatók. A gondokat és munkát átengedik másnak.

A Ref. Egyesület sok és nagy-érdemű titkáranak nincsen szükségére arra, hogy más védelmezze meg bizonyos, burkolt és alatomos rágalmmal szemben, mikor épen a konvenciójuk előtt rontanak neki. Helytáll ő magáért most is, mint tette mások esetében. Mégsem lehet elsurranni egy Ref. Egyesületi tag kirohanása mellett szólanul. Lehet, hogy — szerinte — nagyot és maradtót akart mondani, mikor nekirontott Molnárnak, a többi országos egyletnek és az egyesülésnek, de ez a kirohanás csak Borsos Istvánra nézve lesz maradandó. Gyarapítani fogja bokros közéleti szereplésének babérokoszorúját.

Borsos tagtárs egyik főérve az egyesülés ellen, hogy a Ref. Egyesület egy viruló hajadon, mely viruló hajadon nem köthet össze élemedett férfiakkal. Vegye tudomásul a fenkölt lelkű és magas röptű ideákon szárnyaló tagtárs, hogy ha például a 39 éves Szövetségét élemedett koru férfinak teszi meg, akkor a 35 éves Ref. Egyesületet is csak nagyon elvirult hajadonnak lehet minősíteni. Ilyen rövid gondolkodásra való hasonlatokkal kár az egyleti tagságot vakítani.

Nem az a fődolog, Borsos tagtárs, hogy református vagy nazarénus jellege, Szövetség, vagy Verhovay legyen a neve egy haláleseti és betegségyelt biztosító egyletnek, mert a név csak fogalom, a jelleg pedig akadály a cél elérésében. A fő az, hogy a tag elérésére, hanem ezután is biztosan kapja azt, amiért fizetett és fizetni fog. Az pedig sem a jellegből, sem a névből nem telik ki.

Azt mondja Borsos tagtárs, hogy a tagszaporítását ne a Verhovayaknál és Szövetségnél kereskedjünk, hanem tartsuk meg a református jellegét és akkor — szerinte — százszor tag is lesz — Uram bocsá! — akkor talán még a személyes érdekek is kielégülnek.

Tudomásom szerint a Ref. Egyesületnek eddig is meg volt a református jellege teljes mértékben. Ha ezzel a jelleggel 116 református papból csak 43-at s a pár százézer reformátusból csak 14,000 kicsit és nagyot lehetett beszervezni, akkor a jövőben még tisztább református jellegű egylet még ennyit sem fog lehetni. Ugy látszik, hogy a jelleg rossz tárgyszóval talizmán.

Az árvaház ügye? Borsos tagtárs szerint párszázézer magyar református van Amerikában. Hát akkor miért csak a Ref. Egyesület hétézernyi tagját lehetett beszervezni arra, hogy az árvaházra havi tíz centeket adjanak? Hol van annak a 116 református papnak a gyűlekezete, melyek minden valószínűség szerint református jellegűek, de

mégsem adják le a tíz centjeiket? Hígyje el Borsos tagtárs, hogy az árvaház jövője is, a Ref. Egyesület minden jóakaratu támogatása mellett is, csak addig van biztosítva, míg az egyesület külvilág — és valláskülönbség nélküli — egyének is oda adják a centjeiket.

Eddig mint a Ref. Egyesületnek a tagja szóltam hozzá Borsos tagtársam cikkéhez, a következőkben pedig, mint a Szövetség tagja fogom megmondani a véleményemet.

Molnár István titkár akarja az egyesülést. Ő tudja, miért akarja és ha ő akarja, akkor okának kell lenni rá. Még Borsos tiszteletes ur se fejtse le, hogy Molnár titkár a legrégebbi magyar egyleti vezető, aki bizonytóbbit az az egyleti ügyekhez mint a közönséges tagtársak és mint bármely pap tagtárs. Molnár ért az egyleti vezetéshez, de nem ért a papsághoz. A pap ért a papsághoz, de nem ért az egyleti vezetéshez. Molnár István tudja, hogy az ő tagságának, az én tagságomnak, a te tagságodnak és minden magyar egylet tagságának az egyesülés útján százszor jobban van biztosítva az, amiért tag, mint egyesülés nélküli. Ő a számok embere és a tényekkel számol, nem pedig füllengős kijelentésekkel és semmi alappal nem bíró reményekkel. Nem hiszi, hogy akár vallási alapon, akár még szorosabb református jellegből ki lehetne fizetni a biztosításokat.

Ugy látszik, Borsos tagtárs nem tudja, hogy az árvaház jövője, de semmi este sem lát annyira előre, hogy amíg ma a három egyesületi akaró egylet a legjobb helyzetben van, kötelességüknek minden tekintetben eleget tudnak tenni, a jövőben ez a helyzet megváltozik. Én tudom ezt, akit nem 27 éves költésességtudás alapján, hanem 27 éves, felelősségteljes egyleti tisztségben szerzett tapasztalat jogosít fel rá.

A jövőt tekintve és a tagokra való vonatkozásban az egyik egyletnek épen olyan szüksége van az egyesülésre, mint a másiknak, mert sohasem lesz több magyar Amerikában, mint most van. Mindig kevesebben leszünk és mindig szorultabb viszonyok közé jutunk. Ma már nem a tradícióknak, a zászlóknak és ne-

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

Hiszen a hivatásuknál fogva a templomokban a szeretetet prédikálják.

velemek a megtartása a fő cél, hanem az, hogy a magyar egyletkehez tartozó tagságnak bizalmi csak kárára lenne minden magyar egyletnek.

Ezt és a béke felborítását, a gyűlölet elhittését pedig a lelkes urak valószínűleg nem akarják.

GYORSHAJÓ JÁRAT

EUROPÁBA

Hamburgon keresztül, közkedvelt hajóinkon:

HAMBURG	DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN	NEW YORK

INDULÁS HETENKÉNT

Ezenkívül rendes heti járatok népszerű kabin-hajóinkon:

St. LOUIS, MILWAUKEE és CLEVELAND

MÉRSÉKELT ÁRAK

Közvetlen vasúti összeköttetés Magyarországra.
Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök vagy a

HAMBURG-AMERICAN LINE

39 BROADWAY, NEW YORK

MAGYAR BÁNYÁSZOK FIGYELMÉBE

Kitűnő minőségű vonalozott levélpapirból sikerült olcsó árban nagyobb mennyiséget beszerezniünk és így abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy olvasóinknak

2 dollár 75 centért tudunk

100 drb. levélpapírt

100 drb. borítékot

szállítani, nevével és címével ellátva.

Használja fel a kedvező alkalmat és rendeljen levélpapírt és borítékot, hogy ön is részesülhessen e ritka olcsóságból.

Készséggel készítünk olyan levélpapírt is, melyre

FÉNYKÉPET NYOMUNK

ennek ára azonban magasabb, mert a metszet készítését fel kell számítanunk.

KÜLDJE BE RENDELÉSÉT

Magyar Bányászlap

1947 PARSONS AVE   1947 PARSONS AVE
COLUMBUS, OHIO

Külön Társas Kirándulás a Szülőhazájába

LEVIATHAN - - - - - Julius 4	PRESIDENT ROOSEVELT Julius 22	(Cherbourg át)
Mr. A. V. BISCA személyes vezetése alatt	Mr. H. CONDON személyes vezetése alatt	

Bisca és Condon urak a United States Lines jól ismert utazási szakértői. Őket választottuk ki külön ezeknek a társasutazásoknak a vezetésére, mert az utazásban való tapasztalataik az egész világra terjednek ki. A legnagyobb készséggel fogják önt mentesíteni minden gondtól, amelyekkel a hajózással, az utazással és a part menti állások elkerülhetetlen jár. **Ök igazi személyes vezetők.**

Más Hajóindulások

LEVIATHAN* - - - - - Julius 17	PRESIDENT ROOSEVELT - - - - - Julius 24	(Cherbourg át)
--------------------------------	---	----------------

GEORGE WASHINGTON - - - - - Julius 1	AMERICA - - - - - Julius 16	(Cherbourg, vagy Hamburgon át)
REPUBLIC - - - - - Julius 3	GEORGE WASHINGTON - - - - - Julius 29	
PRESIDENT HARDING - - - - - Julius 8	REPUBLIC - - - - - Julius 29	

Részletes felvilágosításért, árakért stb. forduljon a lakóhelyén lévő hajóügynökhöz, vagy írjon közvetlenül erre a címre

UNITED STATES LINES

CLEVELAND OFFICE
Robert E. Good, Gen. Agt.
Hotel Cleveland Bldg.

GENERAL OFFICES
45 Broadway
New York City

“AMERICAN SYSTEM”

Mr. Hoover utját állta mindeffen a vörös veszedelmek, amely esetleg a szérhetet len “American System”-et fenyegette.

Néhány millió embernek másfél éve nincs munkája, de nem engedte meg, hogy a kenyér nélküli maradt milliókat a kormány kincstárából segélyezze.

Azt sem engedte, hogy a Vörös Kereszt kapjon pénzt a nemzetből, mert az is ellenkezik a systemmel és a spirittel.

Azt mondja a nagy mérnök, hogy az amerikai individualizmus megtalálja mindig minden bajra a legjobb megoldást, nem szabad hát az individualizmusnak utját állni.

Voltak és vannak közöttünk holmi megfertőzőtő agyveleji emberek, akik a munkások számára munkabiztosítást követelnek.

És nem veszik észre a könyvelő gyékén, hogy a szocializmust prédikálják, amely ellentétbe hozna bennünket az “american spirit”-tel.

A szent spirittel, amely például az acéltruszt eljárását is kormányozza.

Szegény acéltruszt borzasztó helyzetbe jutott ebben az esztendőben.

Nem kerestek annyit, hogy a tőkének is, a munkásoknak is megadják a teljes fizetést, választaniuk kellett hát, hogy melyik fél fog a jövedelméből vesztetni.

A töké a fizetését osztalék alakjában kapja, ami évek óta hat százalék volt és amit az acéltruszt ebben az évben nem tudott megkeresni.

Persze, nem lett volna talán szerencsésnek sem, ha a töké ebben az évben csak — mondjuk — félfizetést kapott volna, mert hiszen az acéltruszt munkásai félfizetéshez sem jutnak ebben a szomorú esztendőben.

Hiszén Pittsburgh körül a gyárak munkásai félfizetést sem dolgozhatnak, az acéltruszt bánya-szai pedig legfeljebb ha két napot fognak hetenként átlagolni.

Persze, azt is megtehette volna a truszt, hogy adjon teljes kereseti lehetőséget a munkásoknak és ne adjon semmit a tőkének ebben az esztendőben.

Vagy megtehette volna, hogy mindkét félnek megadja a teljes keresetét a — tartalékból.

Mert van az acéltrusznak esekély kétszáz és egynehány millió dollárja tartalékban, amit jó időkben felretettek.

Az acéltruszt urai választottak. A munkásokat békén hagyták és nem akarják őket felesleges magyarázatokkal meg számadásokkal zaklatni.

Ha két napi munka jut hetenként a számukra, akkor egyszerűen két napi fizetést utalnak ki nekik pedá napján.

A hét többi napján a munkások esetleg lemondhatnak a la-

kásról, az ebédről, a ruházatkadásról, meg a többi fényüzésről.

Mert azt megérti még a leg-egyszerűbb ember is, hogy egy munkás két napi keresetéből mindegyik napján a hét minden napjára.

A töké fizetését azonban — teljes egészében megadták.

Nem volt ugyan erre egy cent védelem sem, de van hál’ Istennek tartalékjuk és megadták a teljes osztalékot a tartalékból.

Mert a dolog úgy áll, hogy a szegény munkás megszoríthatja a kiadását. Mikor nem dolgozik, ne egyék, és a gyerekeit ne étesse.

De mit csináljon a szegény milliomos, ha megcsappan a jövedelme?

A palotáit nem építheti fel, a yachtjait nem sülyesztheti el és a pénzét kerül mindennek a fenntartása.

Arra tehát nem lehetett gondolni, hogy a töké lecsökkenett jövedelemmel húzza át az esztendőt.

A szent American System megvan védelmezve, a munkás munkáját biztosítani nem szabad, mert annak a nagy mérnök és az elvtársai utját állják, de a töké teljes jövedelmét biztosítja az acéltruszt nagy tartaléka.

Ez az az American System, ami ellen a liberális és radikális elemek küzdenek a congressusban és azon kívül és ez az a system, amely annyira szent, annyira sérthetetlen a Fehér Ház előtt és a Wall Street előtt.

Lehet itt még egy szót szólni az “American Systemről” az acéltruszt negyedévi jelentésével kapcsolatban.

Másfél éve, hogy a gyárak megálltak az országban.

Másfél éve, hogy Hoover elnök hat-nyolc hét múlva ígerte a prosperitást és ötnegyed éve, hogy a Fehér Ház versenyt blüfolt a kereskedelmi miniszternek, mikor hol a tavaszra, hol az ősze jósolták, hogy lesz munka.

Ha a lenézett, megvetett európai államok bármelyik kormányá adna ki hétről-hétre a valóság-nak egyáltalán nem megfelelő jelentést, akkor az a kormány egy pár hét alatt — a Balkánon is — kiröpülne a helyéről.

A mi kormányunk a mult héten is, minden nap újra meg újra jelenti, hogy mennyivel javultak óráról-óra a viszonyok, hogy itt perceről-perce mennyivel több munkára van alkalma a munkásoknak.

Ugy megtanultak hazudni, hogy a közönséges újságolvasó nem bírja a jelentéseikből kihámozni az igazságot.

És a gyárak kapuiiban reménytelenül álldogáló munkások mind azt hiszik, hogy bizonyára valamelyik másik gyárban, vagy valamelyik másik városban van az a sok munka, amiről a kormány a hazug jelentéseket kiadja.

NEM JÓ HIRDETÉS

Oklahoma város régen tisztá-katlan ember a helyiséget pu-bolta, szállást pedig a város a városán kívül levő parkban találtak.

Részben sátorokban laktak, részben ládákól-miből valamifé-le födelet tákoltak össze maguk-nak.

Most a városi tanács kiadta a rendelkezést, hogy a parkból a munkátlanoknak és a letörték-nek ki kell takarodni, mert a parkban azok akarnak szórakoz-ni, akik — dolgoznak.

Hogy a friss levegő azoknak jár, akiknek van kerestük és van munkájuk, meg aztán — és itt van az a bizonyos kutya eltemetve — a parkban turisták szottak megállni, akiknek nem kell látniuk, hogy van nyomoru-ság is a városban.

Mindez így szép ösztönésséggel, benne van a városi tanács hatá-rozatában és a jegyzőkönyvben.

Oklahoma városi tanácsa azon-ban nem szokott félmunkát vé-gezni.

Retiltották az ingyen kony-hát, mert az is rossz hirdetés a városnak.

Ezentul inkább egy pár kraj-cárt fognak oda lökni a munká-tlanul lézengő éhes emberek-nek, de a népkönyha előtti sor-falnak el kell tűnni az utcákról, mert egy a turisták meglátnák, hogy van egy-két nélkülözö ember is a boom- városban.

Sorra járták azokat a nagyke-reskedőket és magánosokat, akik hónapok óta rendszeresen támogatták az ingyen konyhát és tudatták velük, hogy ezentul új rend lesz a városban.

Az egyik farmer például naponta tizenöt gallon tejet adott nyolc hónapja a konyhának.

Tudatták a farmerrel, hogy ezentul a tejet a Community Welfare Office nevű városi iroda fogja átvenni, azután a tejet pénzért eladják majd és a be-folyó összeget fordítják a szegé-nyek segélyezésére.

A farmer például nem állt kö-télnek és azonnal beszüntette az ingyen tejet.

Mert eddig a város lakosságá-nak egy részét szintén ő látta el tejjel, de azért megfizettek.

Most az ingyen tejjel verse-nyezni akarnak vele és ha azt a jóllakottaknak fogják pénzért el-adni, akkor ő annyival keveseb-bet tud eladni. Vagyis a dolog vége mindeképen az lenne, hogy a tizenöt gallon tej megmaradna. Egyszerűbbnek látta hát, ha azt oda se adja és úgy marad a nyakán a tej, amit pedig szívesen adott idáig.

Épen így jártak egy csomó wholesale házzal, amelyek nem akartak arra a célra árut adni, hogy azt pénzért eladják a jóllakott embereknek és versenyez-zenek az adományozóval. De szívesen adták az árut ingyen a-ból a célból, hogy a nincstele-nek jóllakjanak naponta.

Most a város vezérkara nem tudja, hogy mit csináljon.

Pénzük nincs, hogy a segélyt folytathassák, a konyhátat be-csukatták és a munkátlan embe-rek éhesen kóborognak az utcá-kon.

De legalább a park friss leve-gőjét most élvezheti a jobb sor-ban levő lakosság és nincs “rossz hirdetés” a városnak, mert a tu-risták nem látják a hosszú soro-kat, amelyek idáig az ingyen konyhánál jelentkeztek.

A tejes farmer pedig kiöntheti a tejet, mert hiszen csak a trusz-tokat fogja utánozni, amelyek az élelmiszer egy részét megsem-misítik, hogy a másik részéért na-gyobb árat tudjanak kisorsfolni.

És ez az ország szereti ön-magát civilizáltnak nevezni és térítöket küld a világ színes nem-zeteire, hogy azok közt valami kereszténységet tanítsanak.

Most a városi tanács kija-tta a rendelkezést, hogy a parkból a munkátlanoknak és a letörték-nek ki kell takarodni, mert a parkban azok akarnak szórakoz-ni, akik — dolgoznak.

Hogy a friss levegő azoknak jár, akiknek van kerestük és van munkájuk, meg aztán — és itt van az a bizonyos kutya eltemetve — a parkban turisták szottak megállni, akiknek nem kell látniuk, hogy van nyomoru-ság is a városban.

Mindez így szép ösztönésséggel, benne van a városi tanács hatá-rozatában és a jegyzőkönyvben.

Oklahoma városi tanácsa azon-ban nem szokott félmunkát vé-gezni.

Retiltották az ingyen kony-hát, mert az is rossz hirdetés a városnak.

Ezentul inkább egy pár kraj-cárt fognak oda lökni a munká-tlanul lézengő éhes emberek-nek, de a népkönyha előtti sor-falnak el kell tűnni az utcákról, mert egy a turisták meglátnák, hogy van egy-két nélkülözö ember is a boom- városban.

Sorra járták azokat a nagyke-reskedőket és magánosokat, akik hónapok óta rendszeresen támogatták az ingyen konyhát és tudatták velük, hogy ezentul új rend lesz a városban.

Az egyik farmer például naponta tizenöt gallon tejet adott nyolc hónapja a konyhának.

Tudatták a farmerrel, hogy ezentul a tejet a Community Welfare Office nevű városi iroda fogja átvenni, azután a tejet pénzért eladják majd és a be-folyó összeget fordítják a szegé-nyek segélyezésére.

A farmer például nem állt kö-télnek és azonnal beszüntette az ingyen tejet.

Mert eddig a város lakosságá-nak egy részét szintén ő látta el tejjel, de azért megfizettek.

Most az ingyen tejjel verse-nyezni akarnak vele és ha azt a jóllakottaknak fogják pénzért el-adni, akkor ő annyival keveseb-bet tud eladni. Vagyis a dolog vége mindeképen az lenne, hogy a tizenöt gallon tej megmaradna. Egyszerűbbnek látta hát, ha azt oda se adja és úgy marad a nyakán a tej, amit pedig szívesen adott idáig.

Épen így jártak egy csomó wholesale házzal, amelyek nem akartak arra a célra árut adni, hogy azt pénzért eladják a jóllakott embereknek és versenyez-zenek az adományozóval. De szívesen adták az árut ingyen a-ból a célból, hogy a nincstele-nek jóllakjanak naponta.

Most a város vezérkara nem tudja, hogy mit csináljon.

Pénzük nincs, hogy a segélyt folytathassák, a konyhátat be-csukatták és a munkátlan embe-rek éhesen kóborognak az utcá-kon.

De legalább a park friss leve-gőjét most élvezheti a jobb sor-ban levő lakosság és nincs “rossz hirdetés” a városnak, mert a tu-risták nem látják a hosszú soro-kat, amelyek idáig az ingyen konyhánál jelentkeztek.

A tejes farmer pedig kiöntheti a tejet, mert hiszen csak a trusz-tokat fogja utánozni, amelyek az élelmiszer egy részét megsem-misítik, hogy a másik részéért na-gyobb árat tudjanak kisorsfolni.

És ez az ország szereti ön-magát civilizáltnak nevezni és térítöket küld a világ színes nem-zeteire, hogy azok közt valami kereszténységet tanítsanak.

A PAPOK HALLGATTAK

“The Presbytery of New York”, az összes new yorki pres-byter egyházak vezértestülete rendkívüli gyűlést hívott össze, hogy a munkanélküliség ügyé-ben megbeszélést tartsanak.

Beszélték hetet-havat, egyik szónok több szóvirágot használt, mint a másik és a magas vámok-ért megbeszélést tartsanak.

Szerinte a bibliában és a ke-resztény vallás szellemében és tanításában az van, hogy a gaz-da felelősséggel tartozik a szol-gájáért és ezt ő úgy magyaráz-ta, hogy nemcsak a hához és évszámra fogadott cselédért, ha-nem az órabér mellett kihasznált munkásért is.

Azt indítványozta, hogy az egyházak azonnal vegyék szá-mba egyháztagjaikat és zárjanak ki örökre minden olyan magukat keresztényeknek valló embert, aki nem gondoskodik az összes munkásáról.

Természetes, hogy nagy kon-steráció lett a beszédre.

A jelen volt pénzes zsákok szocializmussal vádolták a híres egyetem híres orvostanárát és azt mondták, hogy ha valakit, akkor a szocialistáit kell az egy-házakból kizárni.

A papok, azok hallgattak és nem reflektáltak a beszédre.

Egyebet a papok nem is te-hettek.

Nekik választaniuk kell, hogy kereszténységet prédikáljanak-e és elpusztuljanak, mint ahogy a munkátlan munkások éhen fog-nak lassan pusztulni, vagy azt hirdessék, amit a nagytöke meg-kíván és legyen pénzüik templo-mokra.

Minthogy a levegőből még az Ur jámbor szolgálja sem tud élni, a papok nem taníthatják Jézus Krisztus kereszténységét, hanem az aranydollár ígét kell nekik hirdetni.

A Dr. Mitchell beszéde azon-ban hiába nem hangzott el.

Mert a gyűlés igenis megtalál-ta a módját, hogy keresztényi kötelességét teljesítse.

Határozatot hoztak, amelyben kimondták, hogy “a szükségét érzik a társadalom olyan átala-kulásainak, amelyek a jelenlegi csapás hibáit orvosolják.”

És úgy érezték — a Dr. Mitchell kivételével persze — hogy most aztán eleget tettek szent és keresztényi kötelessé-geiknek, most meg lehet velük és a bátorságukkal az Atyaisten is elégedve, mert a határozatot

szélnék eresztik a cselédet, mi-kor többé nincs profit a munká-jukon.

Szerinte a bibliában és a ke-resztény vallás szellemében és tanításában az van, hogy a gaz-da felelősséggel tartozik a szol-gájáért és ezt ő úgy magyaráz-ta, hogy nemcsak a hához és évszámra fogadott cselédért, ha-nem az órabér mellett kihasznált munkásért is.

Azt indítványozta, hogy az egyházak azonnal vegyék szá-mba egyháztagjaikat és zárjanak ki örökre minden olyan magukat keresztényeknek valló embert, aki nem gondoskodik az összes munkásáról.

Természetes, hogy nagy kon-steráció lett a beszédre.

A jelen volt pénzes zsákok szocializmussal vádolták a híres egyetem híres orvostanárát és azt mondták, hogy ha valakit, akkor a szocialistáit kell az egy-házakból kizárni.

A papok, azok hallgattak és nem reflektáltak a beszédre.

Egyebet a papok nem is te-hettek.

Nekik választaniuk kell, hogy kereszténységet prédikáljanak-e és elpusztuljanak, mint ahogy a munkátlan munkások éhen fog-nak lassan pusztulni, vagy azt hirdessék, amit a nagytöke meg-kíván és legyen pénzüik templo-mokra.

Minthogy a levegőből még az Ur jámbor szolgálja sem tud élni, a papok nem taníthatják Jézus Krisztus kereszténységét, hanem az aranydollár ígét kell nekik hirdetni.

A Dr. Mitchell beszéde azon-ban hiába nem hangzott el.

Mert a gyűlés igenis megtalál-ta a módját, hogy keresztényi kötelességét teljesítse.

Határozatot hoztak, amelyben kimondták, hogy “a szükségét érzik a társadalom olyan átala-kulásainak, amelyek a jelenlegi csapás hibáit orvosolják.”

És úgy érezték — a Dr. Mitchell kivételével persze — hogy most aztán eleget tettek szent és keresztényi kötelessé-geiknek, most meg lehet velük és a bátorságukkal az Atyaisten is elégedve, mert a határozatot

közlötték az összes new yorki új-ságokkal.

Hogy azonban ez a határozat a helyzetet mit változtat és hogy miért kellett erre egy rend-kívüli gyűlést összehívni, azt máig sem magyarázták meg a munka nélküli embereknek.

A FUVARDIJ-HARC VÉGE

Az a marakodás, amely tizenöt éve áll fenn a déli és az északi szénmezők közt, hogy mi legyen egyik-egyik kerületből a nagy tavak kikötőibe a fuvardij, egyelőre holt pontra jutott.

Mikor öt-hat éve az északi szénmezők felgyőzelmet arattak és a Virginiák, meg Kentucky szénének a fuvardiját tiz-tiz cent tel emelték, az északi és keleti szénmezők nem nyugodtak meg a részleges győzelemben.

Azt kérték az Államközi Ke-reskedelmi Bizottságtól, hogy még további tiz cent terhet rak-jon a déli szénmezők szénére és elkövtették mindent, hogy ezt megkaphassák.

Az I. C. C. most hozott dön-tést az ügyben és az északi szén-mezők érdekeltségeit ezzel a ke-reszettel elutasította.

Kelet Ohio és Nyugat Penn-sylvánia szénérdekeltségei álli-tóltag nem nyugoznak meg az ítélethez, de nem lehet látni, hogy milyen módjuk lenne a ha-tározat ellen fellebbezni.

Annak idején az I. C. C. döntése ellen a déli bírósághoz fordultak, de a Supreme Court ugy döntött, hogy fuvardij ügyekben az Államközi Keres-kedelmi Bizottság az illetékes fórum és hogy a bizottság hatá-rozata döntő és végleges.

A keletiek csak akkor számít-hatnak a siker reményével egy újabb akcióra, ha az I. C. C. va-lamelyik tagja lemond vagy meg-hal és helyébe más nevez ki az elnök, aki esetleg több megér-téssel kezelne az északi szénme-zők ügyét.

A nagy tavak vevő közönsége örömmel üdvözi az I. C. C. dön-tését, mert most már a bizony-talanságot eltávolították a tavi üzlethez és így tisztában vannak vele, hogy honnan milyen áron kapják a szenet a következő sze-zónban.

1931
Minde
tosítás
kaphat
különl
egész
fizeter
járó
nem h
szeged.
Bármil
fizetes
teljes j
4. OSZ
Ügyke
Focahor
5. OSZ
Elnök:
András:
teglátog
Homona
nellsávil
8. OSZ
Ügyke
Union E
14. C
Ügyke
United.
15. OSZ
Ügyke
Dillonva
22. O
Ügyke
Main St
24.
Elnök:
Mihályi
Box 253
P
Ügyke
Pine St.
31. OSZ
Ügyke
Box 313,
rály And
35. OSZ
Ügyke
F. D. No
37. OSZ
Ügyke
No. 1, B
40. OSZ
Elnök:
Barton,
Box 176,
János, B
látogató:
269, Bar
Bettéri I
43. OSZ
Ügyke
Wick Ha
51. OS
Ügyke
Manifold,
55. OS
Ügyke
1124 Fru
59. OS.
Ügyke
Street, F
63. OS
Ügyke
Gillespie
77. OSZ
Ügyke
Vintondal
80. OS
Ügyke
Murray, (C
81. O
Ügyke
Dunmore
82. OS
Ügyke
No. 1, B
90. OSZ
Ügyke
So. Brown
98. OSZ/
Ügyke
Shinnston,
WE
Ügyke
125. West
109. OSZ
Ügyke
Whitsett,

Hotel Chittenden

Completely redecored and remodeled... over \$300,000 spent in making the Hotel Chittenden the logical choice for the traveler. Home of the "Purple Cow" Coffee Shop. Large, comfortable rooms — exceptional service. Rates from \$1.50 upward.

Geo. A. Weydig, Manager
COLUMBUS, OHIO

Keresse meg földijeit

Ha van önnek olyan rokona, földije, vagy barátja, akiről rég nem hallott, akinek nem tudja tartózkodási helyét, megtalálhatja könnyen.

TEGYEN KÖZZÉ HIRDETÉST

ebben az újságban, bizonyosan megtalálja akit keres.

RENKIVÜL KEDVEZMÉNYES ARON KÖZÖLKÖDÉSI HIRDETÉSEKET EGYSZERI KÖZLÉSÉRT ÖTVEN CENTET

NÉGYSZERI KÖZLÉSÉRT CSAK EGY DOLLÁRT SZÁMITUNK

A hirdetéssel tessék azt az összeget küldeni, ahányszor kívánja a hirdetés megjelenését

MAGYAR BÁNYÁSZLAP
1947 PARSONS AVE
COLUMBUS, OHIO

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

FÉL ÉVRE	\$1.00
EGY ÉVRE	\$2.00

EGYLETI KALAUZ

Az Amerikai Magyar Segélyző Szövetség Bányavidéki Osztályai

Minden magyar bányásznak érdeke, hogy jó biztosítással legyen. Jó biztosítást csakis jó egylettől kaphat.

AZ AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÖVETSÉGNEL

különféle módozatu biztosításokat vásárolhat.

HALÁLESETI BIZTOSÍTÁS

egész életben fizetendő kötvényekre; husz évig fizetendő kötvényekre; hetven éves korban lejáráó kötvényekre, mely esetben, ha előbb meg nem hal, a tag maga kapja ki a hajlázási összeget.

MINDEN KÖTVÉNYNEK KÉSZPÉNZ ÉRTÉKE VAN

Bármikor marad ki a tag, mindig visszakapja, befizetések ellenértékét. Felvétel után azonnal teljes jogúvá lesz az új tag. Nincs várakozási idő.

Betegsegélyezés heti 7 dollár, vagy 12 dollár. Mindig teljes betegsegélyt kap a beteg tag, megskatítás nélkül, míg a teljes betegsegélyt ki nem kapja.

Gyermekbiztosítás havi 15 centért 100 dollár, 25 centért 200 dollár. 16 éves korban minden ráfizetés nélkül iratnak át \$1000.00-os biztosításra. Kis egyletek csatlakozását a legelőnyösebb feltételek mellett tesszük lehetővé. Ne várják a kis egyletek, míg teljesen tönkremennek, hanem idejében kérjék nálunk felvételüket.

Minden számottevő magyar telepen van osztálya a Szövetségnek. Tiz taggal mindenütt lehet osztályt alakítani.

Érdeklődők írjanak erre a címre:

SZÖVETSÉG 1412 State Street
Bridgetown, Conn.

4. OSZTÁLY, POCAHONTAS, VA.
Ügykezelő: Szűcs Albert, Box 357,
Pocahontas, Va.

5. OSZTÁLY, LEISNERING, PA.
Elnök: Mató János; jegyző: Tóth
András; ellenőr: Borsodi József; be-
teglátogató: Spisák Pál; ügykezelő:
Homonnai János, Box 235, So. Con-
nellsville, Pa.

8. OSZTÁLY, WILKES BARRE, PA.
Ügykezelő: D. Kovács János, 391
Union St., Luzerne, Pa.

14. OSZTÁLY, TRAUER, PA.
Ügykezelő: Nagy Simon, Box 167,
Union, Pa.

15. OSZTÁLY, DILLONVALE, OHIO
Ügykezelő: Kállal István, Box 67
Dillonvale, Ohio.

22. OSZTÁLY, SCRANTON, PA.
Ügykezelő: Czibolya József, 426
Main St., Scranton, Pa.

24. OSZTÁLY, CUDDY, PA.
Elnök: Miklós József; jegyző: Dancs
Mihály; ügykezelő: Dancs Mihály,
Box 253, Cuddy, Pa.

29. OSZTÁLY,
PUNXSUTAWNEY, PA.
Ügykezelő: Ronyecz István, 324
Pine St., Punxsutawney, Pa.

31. OSZTÁLY, GLOUSTER, OHIO
Ügykezelő: Molnár József, R. F. D.
No. 313, Glouster, Ohio; jegyző: Ki-
rály András, Box 256, Glouster, Ohio.

35. OSZTÁLY, UNIONTOWN, PA.
Ügykezelő: Gyöngyösi József, R. F.
D. No. 2, Box 105, Smithfield, Pa.

37. OSZTÁLY, CORNING, OHIO
Ügykezelő: Titka János, R. F. D.
No. 1, Box 31, Corning, Ohio.

40. OSZTÁLY, BARTON, OHIO
Elnök: Dömötör József, Box 274,
Barton, Ohio; jegyző: Gazdik István,
Box 176, Barton, Ohio; ellenőr: Kiss
János, Box 147, Barton, Ohio; beteg-
látogató: Ifj. Miklós Ferenc, Box
269, Barton, Ohio; ügykezelő: Ifj.
Betiéri István, Box 20, Barton, Ohio.

43. OSZTÁLY, WICK HAVEN, PA.
Ügykezelő: Csurlilla János, Box 28,
Wick Haven, Pa.

51. OSZTÁLY, MANIFOLD, PA.
Ügykezelő: Kitta András, Box 157,
Manifold, Pa.

55. OSZTÁLY, FARRELL, PA.
Ügykezelő: Zimmermann Antal,
1124 Fruit Ave, Farrell, Pa.

59. OSZTÁLY, FREELAND, PA.
Ügykezelő: Bodor János, 416 Green
Street, Freeland, Pa.

63. OSZTÁLY, PORTAGE, PA.
Ügykezelő: Vaszkó György, 1017
Gillespie Ave, Portage, Pa.

77. OSZTÁLY, VINTONDALE, PA.
Ügykezelő: Tóth Károly, Box 62,
Vintondale, Pa.

80. OSZTÁLY, MURRAY, OHIO
Ügykezelő: Hajdu József, Box 31,
Murray, Ohio.

81. OSZTÁLY, THROOP, PA.
Ügykezelő: Segenye István, 612
Dunmore St., Throop, Pa.

82. OSZTÁLY, LATROBE, PA.
Ügykezelő: Vincze János, R. F. D.
No. 1, Box 283, Latrobe, Pa.

90. OSZTÁLY, BROWNSVILLE, PA.
Ügykezelő: Herman Imre, Box 318,
So. Brownsville, Pa.

98. OSZTÁLY, SHINNSTON, W. VA.
Ügykezelő: Tóth Pál, Box 614,
Shinnston, W. Va.

100. OSZTÁLY
WESTMORELAND, PA.
Ügykezelő: Gombos József, Box
125, Westmoreland City, Pa.

109. OSZTÁLY, WHITSETT, PA.
Ügykezelő: Verba Sándor, Box 82,
Whitsett, Pa.

114. OSZTÁLY, LEECHBURG, PA.
Ügykezelő: Motko János, Box 712,
Leechburg, Pa.

121. OSZTÁLY,
ST. CLAIRSVILLE, OHIO
Ügykezelő: Katona Barna, R. F. D.
No. 4, Box 149, St. Clairsville, Ohio.

123. OSZTÁLY, BARNESBORO, PA.
Elnök: Bacsó János; ellenőr: Id.
Vishnyeczk Lajos; ügykezelő: Ifj. Ma-
gyar Imre, 309 18th St., Barnesboro,
Pa.; beteglátogató és jegyző: Szol-
nocsyok András.

132. OSZTÁLY, McADOO, PA.
Ügykezelő: Szalay Jenő, 56 North
Sheridan St., McAdoo, Pa.

142. OSZTÁLY, CASSANDRA, PA.
Ügykezelő: Ifj. Uveges Sándor,
Box 235, Cassandra, Pa.

146. OSZTÁLY,
CLARKSBURG, W. VA.
Ügykezelő: Balogh János, Box 84,
Annore, W. Va.

158. OSZTÁLY, DONORA, PA.
Ügykezelő: Öslager Ferenc, Box
959, Donora, Pa.

160. OSZTÁLY,
MARTINS FERRY, OHIO
Ügykezelő: Székely János, Box 441,
Martins Ferry, Ohio.

165. OSZTÁLY, WINBURNE, PA.
Ügykezelő: Kovács Imre, Box 277,
Winburne, Pa.

167. OSZTÁLY, LYNDORA, PA.
Elnök: Kántor József; ellenőr: Er-
dős Lajos; ügykezelő: Klinovszky Pé-
ter, Box 481, Lyndora, Pa.

169. OSZTÁLY, MONESSEN, PA.
Ügykezelő: Visnyánszky János, 929
Graham Ave, Monessen, Pa.

173. OSZTÁLY, KULPMONT, PA.
Ügykezelő: Gyurcsó István, 18 So.
St., Kulpmont, Pa.

190. OSZTÁLY, MINERSVILLE, PA.
Ügykezelő: Kiss János, 508 N. Del
Ave, Minersville, Pa.

192. OSZTÁLY, BLACK LICK, PA.
Ügykezelő: Fészlki József, Box
61, Black Lick, Pa.

193. OSZTÁLY, PUEBLO, COLO.
Ügykezelő: Uveges Gáspár, 1515
Spruce St., Pueblo, Colo.

198. OSZTÁLY, CLARENCE, PA.
Ügykezelő: Dudics Sándor, Box 87,
Clarence, Pa.

202. OSZTÁLY, YUKON, PA.
Ügykezelő: Sárosi Károly, Box 115,
Yukon, Pa.

222. OSZTÁLY, EXPEDIT, PA.
Ügykezelő: Majnecik János, Box
258, Twin Rocks, Pa.

225. OSZTÁLY, ROSSITER, PA.
Ügykezelő: Stefan József, Box 118,
Rossiter, Pa.

227. OSZTÁLY, STOWE PA.
Ügykezelő: Mészáros István, Box
75, Stowe, Pa.

258. OSZTÁLY, PRICEDALE, PA.
Ügykezelő: Rabocz István, Box
92, Pricedale, Pa.

262. OSZTÁLY, TOMS CREEK, VA.
Ügykezelő: Veng István, Box 43,
Toms Creek, Va.

270. OSZTÁLY, CLYMER, PA.
Ügykezelő: Leszák András, Box
61, Clymer, Pa.

289. OSZTÁLY, NANTICOKE, PA.
Ügykezelő: Ur Gyula, 149 Phillips
St., Nanticoke, Pa.

299. OSZTÁLY, JESSUP, PA.
Ügykezelő: Hreha Mihály, 219
Moosic St., Jessup, Pa.

304. OSZTÁLY, GLEN JEAN, W. VA.
Ügykezelő: Szakály Antal, Box 47,
Sun, W. Va.

311. OSZTÁLY, FEDERAL, PA.
Ügykezelő: Baló Sándor, Box 87,
Federal, Pa.

318. OSZTÁLY, WINDBER, PA.
Ügykezelő: Ráki Zsigmond, 300
Sixth St., Windber, Pa.

331. OSZTÁLY, LLOYDELL, PA.
Ügykezelő: Nagy István, Box 303,
Beaverdale, Pa.

337. OSZTÁLY, UNIVERSAL, PA.
Ügykezelő: Varga Pál, Box 242,
Universal, Pa.

343. OSZTÁLY, BEAUTY, KY.
Ügykezelő: Fodor Sándor, Box 24,
Beauty, Ky.

347. OSZTÁLY, MARSTELLER, PA.
Ügykezelő: Török Sándor, Box
152, Marsteller, Pa.

348. OSZTÁLY,
BURGETTSTOWN, PA.
Ügykezelő: Kiss Lajos, Box 386,
Burgettstown, Pa.

349. OSZTÁLY,
TRIADDELPHIA, W. VA.
Ügykezelő: Miller Ferenc, R. F.
D. No. 2, Triadelphia, W. Va.

354. OSZTÁLY, GARY, W. VA.
Ügykezelő: Kondor János, Box
365, Gary, W. Va.

355. OSZTÁLY, PURSGLOVE, W. VA.
Ügykezelő: Kiss Lajos, Box 31,
Osage, W. Va.

358. OSZTÁLY, BRIDGEVILLE, PA.
Ügykezelő: Vágh Mihály, R. F. D.
No. 1, Box 4, Bridgeville, Pa.

369. OSZTÁLY, CENTRAL CITY, PA.
Ügykezelő: Zugrovich Mihály, Box
274, Central City, Pa.

372. OSZTÁLY,
WINDSOR HEIGHTS, W. VA.
Ügykezelő: Orbán Mózes, Box 191,
Windsor Heights, W. Va.

373. OSZTÁLY, MONAVILLE, W. VA.
Elnök: Szalai Mátyas; ügykezelő:
Pálóczy István, Box 85, Monaville,
W. Va.; jegyző: Nagy Sándor; ellen-
őr: Csenger Ferenc és Molnár Ká-
roly; beteglátogató: Id. Bacsó János,
Monaville, W. Va.; id. Piri Sándor,
Holden, W. Va. és Gyöngyösi János,
Logan, W. Va.

377. OSZTÁLY, LYNCH, KY.
Ügykezelő: Z. Varga Balázs, Box
634, Lynch, Ky.

378. OSZTÁLY, WEIRTON, W. VA.
Ügykezelő: Szűcs András, Box
1201, Weirton, W. Va.

379. OSZTÁLY,
W. LEISNERING, PA.
Ügykezelő: Kovács Ferenc, Box
281, W. Leisnering, Pa.

380. OSZTÁLY,
NEW BRIGHTON, PA.
Elnök: Lőrincz István, 837 Grove
Ave New Brighton, Pa.

381. OSZTÁLY,
STAR JUNCTION, PA.
Ügykezelő: Iván János, Box 316,
Star Junction, Pa.

387. OSZTÁLY, HELEN, W. VA.
Ügykezelő: Puskás László, Box 22,
Helen, W. Va.

391. OSZTÁLY, NETTLETON, PA.
Ügyk.: Szunyogh Ferenc, Nettlet-
on, Pa.

392. OSZTÁLY,
COALHURST, ALTA CANADA
Ügykezelő: Beregszászi István,
Box 8, Coalhurst, Alta Canada.

394. OSZTÁLY, BRETZ, W. VA.
Ügykezelő: Potoma Péter, Box 66,
Bretz, W. Va.

395. OSZTÁLY, GALLOWAY, W. VA.
Ügykezelő: Szűcs Vendel, Box 43,
Galloway, W. Va.

BányapléZRŐL BányaplézRE

Maldesville, W. Va.

Tisztelt szerkesztő ur!
Azt tartja a közmondás, hogy
nem mind arany, ami fénylik,
tehát tessék megengedni, hogy
egy kis felvilágosítást adhassak
önöknek a szerveztől.

Tisztelt szerkesztő ur! Itt,
West Virginában jól fizetnek a
bányásznak, jól lehet keresni,
csak találni nem. Fizetnek ton-
nánként 27 centet masina után,
pikk után 33 centet, aminek a fe-
lét ellopják, így aztán marad a
bányásznak 13, illetve 16 cent.
Ki ennek az oka? John L. Lewis?

Nem. A Bányászlapból sokszor
olvastam, hogy Lewis eladta a
junit. Ez nem felel meg a való-
ságnak. Nem azért írom e so-
rokat, mintha én talpnyalójá-
lennék Lewisnak. Sőt ellenkező-
leg. Az itt a baj, hogy nincs ösz-
szetartás. Nagyon kevert nép-
ből van ez az ország összetakol-
va, sok az öntudatlan ember, a
ki nem tördöki a saját sorsával
sem és ha keres három dollárt
naponta, de hogy szervezkedne.

Csak azt tudja, hogy Lewis el-
adta a szervezeteit és nem érde-
mek ujból szervezkedni. Azt
nem látják, hogy a fizetésből
minden évben levágnak 4-5-6-
szor is 6 év óta, mióta nincs
szervezet.

Mikor szervezet volt ezen a
vidéken, lehetett keresni 100-
120 dollárt kéthetenként, pedig
már akkor is elnök volt Lewis.
Most meg lehet keresni minden-
nap munkával kemény 20-25
dollárt kéthetenként.

Szervezkedjétek, bányászok,
mert különben éhen fogunk el-
pusztulni, mert csakis szervezet-
ten találjuk meg jogainkat. És ha
szervezkedünk, csakis a United
Mine Workers zászlaja alá áll-
junk, mert más szervezetet a
tőke nem ismer el. Minél előbb
szervezkedünk, annál jobb!

John Bizik.

BROWNSVILLE, PA. REF. EGYHÁZ

Lelkész: Kovács Andor.

LORÁNTFY ZSUZSÁNA NÖGYELETÉNEK

tünn május 30-án fényes jubile-
um napján rendezett a jóté-
nyességű egyesület öt éves
munkálkodásának emlékére. Há-
lelkész végezte az ünnepi szer-
tartásokat. Ádám Ferenc és ne-
jének bájos leánya, Jolánka két
szólt, a női vegyeskar huszonnégy
tagja szintén két gyönyörű
jubileumi éneket adott elő. Tiz-
zenkettő után diszbanket volt
az iskolában, ahol a zenét fel-
kösöntök közben Bacska Marg-
aretta hegedűn és Tatár Alice
zongorán játszották. A főlzolgá-
lás kifogástalan pontossággal az
egyház leányainak "Csillagtábor"
köré végezte.

Nyári magyar iskolánk már e
hó 22-én kezdődik. Bár általános
ma a magyar bányász szegény-
sége és nem járthatja gyerme-
két messze 7-8 mérföld távol-
ságból a brownsvillei központi
iskolába, mivel a család fő alig
keres — ha ugyan keres — any-
nyit, hogy két-három gyermek
nap utiköltségét kibírni csak
pár hétig. Éppen azért Priced-
dalen, Smock, Maxwell és Vest-
Barrack telepeken csoportos tanít-
tást is kezdünk. Brownsvillen
delelőtt 9-12-ig és a külső tele-
peken delután 2-5-ig állítunk be
tantereket.

HÁROMLABU BORJU EGY BORSODI KÖZSÉGBEN

A Füzesabony melletti Borsod-
szemerén Pap János gazdálkodó
tehene háromlabu borjut hozott
a világra. A kis jószág egészsé-
ges és úgy látszik, meg is mar-
rad. Az állatnak az egész falu
csodájára jár.

A CRESCENTI, O. 13 ARADI VÉR TANU ELSŐ MAGYAR BETEG- SEGÉLYZŐ EGYLET

Alapított 1902 szeptember 29-én
Maynard, Ohio

Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap
Gyűléseit tartja minden hónap má-
sodik vasárnapján delután 2 órakor,
Crescenten, a saját házában.

Elnök: Táncos István; alelnök:
Berkes Sándor; pénztárnok: Böszse
Imre; jegyző: Katona Lajos.
Címe: Rfd. 4, Box 190, St. Clairsville
Ohio. Minden egyleti levelét, mely
együtlenk érdekl, hozzá küldendő;
Beteglátogató helyben: Z. Tóth Ist-
ván és Ifj. Major István; Maynard:
Csabay Lajos; Blaine: Tor-
day András; számvizsgálók: Ka-
tona Barna, Major József és Z. Tóth
István; hallgondozó: Böszse Imre.

CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC BANYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én

Gyűléseit tartja minden hó 10-ike
utáni vasárnap Congon, O. E. Tóth
István termében. Az egylet hivatalos
lapja a Magyar Bányászlap.

Elnök: Rejes János; alelnök: Ur-
bán Mihály; pénztárnok: Tamás János;
jegyző-titkár: Pálffy János; ellen-
őr: V. Tóth István; naplővezető:
Ráki János; házassági bizottság:
Varga András, Kármá Mihály, Babanics
Antal; beteglátogatók: Congon Sot-
vany Pál, Drakes-en Szára Péter;
zászlótartók: Ifj. E. Tóth István, Ba-
banics Antal; ajtóőrök: Lukács And-
rás, Ifj. E. Tóth István.
Hivatalos orvos: Dr. James Miller.

ELSŐ JOBS ÉS KÖRNYÉKE MAGYAR BANYÁSZ BS. EGYLET

Székelye: Jobs, Ohio
Alakult 1896 január 6-án
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap

Gyűléseit tartja minden hó másod-
ik vasárnapján Murray City, O-ban.
Elnök: Boros József; alelnök: Po-
póczy József; jegyző és titkár: Jager
Imre, Box 424, Murray City, Ohio;
pénztárnok: Imri Imre; ellenőr: Mé-
száros Imre; házassági bizottság: Boros
József, Vash Gyula, Hajdu József;
zászlóvivők: Krajnyik Mihály, Mé-
száros Imre; beteglátogatók: Murray
Cityben Buday János, Holister, O-ban
Molnár József; rendfentartó:
Krajnyik Mihály; koffer gazda: Jager
Imre.

LATROBE, PA. ÉS KÖRNYÉKE JÉZUS SZT. SZIVE RÓM G. KATH. MAGYAR BETEGS. EGYLET

Székelye: Latrobe, Pa.
Alakult 1905 február 5-én

Az egylet tisztikara:
Elnök: Léway Mihály; titkár-pénz-
tárnok: Varga István; ügykezelő:
Vince János; ellenőr: Jambor Ist-
ván.

Gyűléseit tartja minden hónap harm-
adik vasárnapján, delután 2 órakor
Dorothy-n, Vince József tagtárs há-
zában.

WOODMEN OF THE WORLD LOGAN VÖLGÝI 188. SZÁMU BANYÁSZ OSZTÁLYA

Alakult 1922 Junius 24-én

Gyűléseit tartja minden hónap ne-
gyedik vasárnapján delután 2 órakor
a Gyöngyösi János Colonial Hall-
jában.

Elnök: Oscar Tábor; alelnök:
Alex Vesprémi; titkár: Joe Butcher,
cime: Box 1526, Logan, W. Va., min-
den egyleti levelét hozzá címezendő;
jegyző: Mike Litafik; pénztárnok:
Charles Molnár; számvizsgáló biz-
ottság: Alex Vesprémi, Joe Bokkon,
Charles Molnár; vigalmi bizottság:
Alex Vesprémi, Joe Bokkon, Charles
Molnár, Jasper Papp, Mike Litafik,
Steve Vajda, Alex Zékány, Vince
Madarász, Mike Kozma, Joe Kish,
Steve Török; beteglátogatókat min-
den a titkár nevez ki, ha arra
szükség van, ott ahol a beteg za-
lantságai; tagtervező: Joe Butcher.
Minden honfitárs, aki egy erős ala-
pon fekvő egyletnek tagja akar len-
ni, írjon nekünk a titkár címére és
postafordulati pontos felvilágosi-
tást fog kapni.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Székelye: Gary, W. Va.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap
A főtisztikár:

Főelnök: Kiss Imre.
Főtitkár: Lázár László, Box 805,
Gary, W. Va. vidéki tagok leveleit
hozzá címezendő!
Főjegyző: Vince János.
Főpénztárnok: Soltész József.
Háromtagu bizottság: Varga László,
Horváth János, Szurcsik János.
Főellenőr: Czippening Ferenc.
Szerelnok: Szegedy György.
Főtárg és teremőr: Szegedy
György

Háromtagu bíróság: Tóth Lajos,
Szabó Mihály, Buzsik József.
A főtisztikár minden hónap utolsó
vasárnapján deléótt 10 órakor tartja
gyűléseit a Gary-i Hallban.

1-és Osztály, Filbert, W. Va. Elnök: Horváth János; alelnök: Nagy István; titkár: Varga László, Box 202, Filbert, W. Va.; jegyző: Vince János; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: Id. Nagy Mihály; háromtagu bizottság: Berecz József, Föray Lajos és Tóth Lajos; beteg- látogató: Varga László; zászlóvivők: angol: Ifj. Nagy Mihály, magyar: Berecz József, gyász: Bacsó Gyula; ajtóőr: Csuri József; Pót-tag: For- ray Lajos.

GYŰLÉSEIT TARTJA MINDEN HÓ 13-IKA UTÁNI VASÁRNAP DELUTÁN 2 ÓRÁKOR A KATHOLIKUS TEMPLOM ALATT.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Elnök: Szegedy György; alelnök:
Markus Demeter; titkár: Kiss Imre,
Box 404, Gary, W. Va.; jegyző: Bu-
szik József; pénztárnok: Lázár László;
háromtagu bizottság: Markus De-
meter, Szűcs János, Szász György.
Gyűléseit minden hó harmadik va-
sárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Elnök és pénztárnok: Kozár Ká-
roly; alelnök: Doncesz József; tit-
kár: Kalariics István, Box 75, Paga-

Recommended Banks

The present financial depression which gave rise to several bank-failures made people taking preventive measures in depositing their savings...

Az ország mai válságos, nehéz helyzetében mindenki kétszeres gonddal őrzi, félti megtakarított pénzét...

THE BECKLEY NATIONAL BANK BECKLEY, W. VA. Összes vagyonállomány \$3,000,000.00

THE KANAWHA VALLEY BANK CHARLESTON, W. VA. Összvagyon: Tizenöt Millió Dollár

THE FIRST NATIONAL BANK OF NORTON Norton, Va. Tőke \$100,000.00

MATEWAN NATIONAL BANK Matewan, West Virginia. Teljes tőke \$600,000.00

GUYAN VALLEY BANK Logan, W. Va. Tartalék \$100,000.00

FIRST NATIONAL BANK OF WILLIAMSON Williamson, W. Va. ALAPITTATOTT 1903

THE MINERS AND MECHANICS SAVINGS AND TRUST COMPANY Steubenville, Ohio

LOGAN COUNTY BLDG. & LOAN ASS'N Logan, W. Va. VAGYON \$411,000.00

FIRST NATIONAL BANK OF WILLIAMSON Williamson, W. Va. Tőke \$200,000.00

EGY TŐZSDE-MANŐVER REJTELMEI

(Folytatás a 4-ik oldalról) tudnak a Steel Trusttal kikezde- ni. Kikezdek hát vele ott, ahol az a legjobban fáj. A new yorki értéktőzsdén.

Elainte nem értette senki, hogy kik nehezdednek éppen a vas papirokra az értéktőzsdén, amikor ezek álltak a legszilárdabban az utolsó tíz évben.

Nem tudták megérteni, hogy miféle nagy érdekelttség költi a pénzét nap-nap után, hogy az acélpapirokat egy-két ponttal nap-nap után lejjebb nyomja.

Csak az Isten tudná, hogy mennyi a részvényesek vesztesége, amit ebben a támadásban elszenvednek.

Nem azok a részvényesek, akik hecsületesen megveszik és elteszik a részvényeket a kasszájukba, vagy a ládjájukba, mert azok semmit nem vesztenek az ilyen ár hullámmal, hanem

ügyi hatalmat képesek az acéltőzsdét és az elnök igyekezete ellen harcba vinni és hogy ezt meg is tették.

El fog dűlni hát pár hét alatt, hogy Morganék még mindig koromzatlan császárai-e az Egyesült Államokban, vagyis a Wall Streetnek, vagy le tudják már őket törni a többi bankok, ha közös erővel rohanják meg Morganékat.

Nekünk, munkásoknak azonban nem ez a főszempont, sőt mi egyáltalán nem törődünk vele, hogy Morgan-e az erősebb, vagy a Chase bank, vagy egy harmadik bank.

Mi csak azt látjuk, hogy a legáljasabb, a legkiszámítottabb, a legaffináltabb támadásokat intézik a mi napszámunk ellen, a mi életstandardunk ellen és hogy ebben a pillanatban csak az acéltőzsdét és a Morgan ház nagy hatalma állnak közöttünk és az éhbér közt.

Soha erkölcsletlenebb, komiszabb játék a munkás bőrére nem ment még, soha nyilvánosabb hadjáratot milliárdosok és milliómosok a szegény munkás napszámja ellen még nem vezettek és soha a sajtó még aljasabban nem lapult meg.

Ha a sajtó megírja, hogy miről van szó, hogy mi okozza az acélpárral állandó esését, talán a népharag rákényszerítené az egyesült elleneséget, hogy a támadást abbahagyják.

A nagy lapok azonban nem tudják még eldönteni, hogy melyik fél lesz az erősebb és nem akarnak szembe szállni a jövő esetleges pénzügyi hatalmával.

A nagy lapok hát jónak látják megkapni. Egy szóval nem említtetik meg még, hogy mielőtt beestelen támadásban van része a napszám miatt és csak napszám miatt, az acéltőzsdének.

De kétségtelen az is, hogy a szövetségvezetők hallatlan pénzügyi

HOLLAND-AMERICA LINE

Rotterdam - Volendam New Amsterdam, Veendam. MAGYARORSZÁG ROTTERDAMON

C. J. DOUGLAS TEMETÉSZRENDEZŐ ÉS BALZSAMOZÓ

10 FONT KENTUCKY leveles pipadobány világsótét \$1.75

FEHÉR HOLLÓ A BÁNYÁK KÖZT

(Folytatás az 1-ső oldalról)

rosra festette a bányász-vér Ludlow piszkos utcáját. Amikor patakokban ömlött az asszonyok és a gyerekek vére a coloradoi hércék közt...

Nem tudja Ágost Lajos honfőtársunk, hogy a bányások, a bányásszasszonyok és a bányászgyerekek nagy csapatának kellett meghalnia, amíg Coloradóban az Industrial Commission intézményét megcsinálták...

Senki nem vádolja a Colorado Fuelt, hogy MOST különös embertelenséggel bánték a bányászával, de a szervezetet nem akarja megtűrni és a mostani bánásmódot azoknak köszönhetik a bányások, akik Ludlow mellett meghaltak.

Ha Ágost Lajos itt lett volna, amikor az ország minden székén és minden lapjában a Rockefeller bánya brutálisáról beszéltek, akkor bajosan írná a levelében, hogy "Rágalmazni szoktuk" Rockefeller bányáját.

Mi azt szeretnénk a legjobban, ha minden bányatársaságot "rágalmaznánk", ha mindenféle jobban bánának a munkással, mint ahogy azt mi lefestjük.

Sajnos, nem így van, mert a bányásoktól a levelek özőnét kapjuk mostanában, amelyek mind bérlevélágról, embertelen bánásmódról és komisz úrszorkodásról adnak tanúságot.

Örülünk, hogy van egy magyar bányász, aki a C. F. & I. Co. kedvezményében részesült, de engedje meg nekünk Ágost Lajos, hogy ugyanakkor sajnálhassuk azt a sok bányászt, akik országoszerre nyomorognak, sőt a C. F. & Co. azt a sok bányá-

dóhbanve, hogy a pénzügyi titadónka a napszámok órábérén harcolnak.

És azt várják, hogy melyik győztes félnek kell majd taponálni, melyik győztes féltől kell majd a parancsokat holnap átvenni.

A napszámok bőrére egy játék, bár egyelőre a szereplők véreznek el a new yorki értéktőzsdén, de a napszámok legálább büszkék lehetnek rá, hogy ezuttal az acéltőzsdával és a Morgan házzal állnak csendes szövetségben.

Farm Vásár

Az alatt hirdető cégek a legnagyobb készséggel és díjtalanul küldenek felvilágosításokat mindazoknak, kik azt levelben kéri- rik. Irhat magyarul is.

EGY MEGSZÜNT BANK KIÁRSZÍTÁSA Az Ohio State Banking Dept. ki- árszította 20 farmot Wood Countynban...

ALKALOM Ha egy kellemes otthonra vágyik, JÖJJÖN MICHIGAN ÁLLAMBA...

szát, akik nem kaphattak ebből a kedvezményből. Tisztelt szerkesztőség! Én is azon pénztelen magyar bányászok közé tartozom...

Ígaz, hogy olyan mesterségre fogtunk, melyet soha nem próbáltunk, de az embernek a mai világban mindent meg kell próbálni...

Már tíz éve, hogy kijöttém az Óhazából. Azóta mindig a C. F. and I. Co. bányájában dolgoz- tam és azon rágalmak, melyeket a Bányászlapban is többször ol- vastam...

Azt hiszem, ez elég szép a tár- saságtól, hogy pénztelen bányá- szoknak alkalmat ad ahhoz, hogy máshol keressék megélhe- tésüket...

Maradok tisztelttel Louis August Tercio, Colo.

A HÓ ELLENŐRZÉSÉNEK TUDOMÁNYA

A hó ellenőrzésének tudománya... Az a tudat, hogy a hó tisztul, gene- rációk óta ismeretes.

Maradok tisztelttel Louis August Tercio, Colo.

Értesítjük ezennel Logan megyei előfizetőinket, hogy a megye egész területére képviselő- tünkkel

LOGAN MEGYEI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Értesítjük ezennel Logan megyei előfizetőinket, hogy a megye egész területére képviselő- tünkkel

LOGAN MEGYEI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Értesítjük ezennel Logan megyei előfizetőinket, hogy a megye egész területére képviselő- tünkkel

LOGAN MEGYEI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Értesítjük ezennel Logan megyei előfizetőinket, hogy a megye egész területére képviselő- tünkkel

LOGAN MEGYÉBEN ROSSZABBODTAK A VISZONYOK

Más években ilyenkor Logan megye minden bá- nyája üzemben volt és on- tották a szenet a tavi szállí- tásra.

Most másként áll a hely- zet. A tavi szénüzlet nem- csak javulást nem hozott, de mert némely bányánál már a remény is megszűnt, hogy nagy tavi rendelést szereznek...

Braeholmon megszűnt a munka. A bányásokat le- fizették és megmondták nekik, hogy nem tudják, mi- kor helyezhetik újra üzem- be a bányát.

Az Island Creek Coal Co. se volt képes eddig olyan rendelésre szert tenni, mely a bányákat fokozottan fog- lalkoztatná.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

Az Island Creeknél a ren- delések elmaradása okozta, hogy azokat a bányákat, a melyekben a széntermelés költségesebb, teljesen lezárt- ták.

A LEGGYORSABB HAJÓK A VILÁGON

BREMEN EUROPA

5 NAP A TENEREN CHERBOURGON ÁT 6 NAP BRÉMIÁN ÁT 7 NAP ALATT MAGYARORSZÁGBA ER

TALÁLMÁNYA

alkérnek elmozdításra, meg- védésére a értéksítésére taná- csot adok DIJTALANUL. For- dultul hoztam bizalommal

KÉPVISELŐINK:

OHIO Bolyki János, Toledo, O. Ersek József, Ramsey, Ohio Gergác Lajos, Glen Robbins, O.

WEST VIRGINIA Engel Leslie, Cinderella, W. Va. és vidéke. Hegyes István, Bretz, W. Va., Ma- sowntown, W. Va., Saberton, W. Va.

PENNSYLVANIA Utazó képviselő: Erdelyi József, Ellwood City, Pa. Julius Bakos, La Belle, Pa.

ILLINOIS Arvai András, Zeigler, Ill. Fúrjes Agoston, Orient, Ill. Gáll Lajos, Harrisburg, Ill.

INDIANA Nagy Lajos, Gary, Ind. Simon Sándor, Bicknell, Ind. Tódor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va. Szabó István, Dante, Va. Székely József, Roda, Va. Stonega, Va.

KENTUCKY Kish Dénes, Lynch, Ky.

MICHIGAN Trima József, Detroit, Mich.

COLORADO Fodor Vilmos, Agullar, Colo.

LESZ MÉG KIKELET AZ ÚJ REGÉNY KÖZLÉSÉÉ PAR HÉT-MULVA MEGKEZDJÜK. HA HÁTRA- LÉKBAN VAN, RENDEZZE ELŐFIZE- TÉSÉT. HOGY FENNAKADÁS NÉL- KÜL OLVASHASSA LAPUNKAT.